

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/19
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 1 беті

САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАРДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ (ТӘЖІРИБЕЛІК)

Пәннің атауы: «Балалар аурулары пропедевтикасы-1»

Пәндер коды: ВАР-3205-1

ББ атауы: 6В10102 «Педиатрия»

Оқу сағаттарының/кредиттерінің көлемі: 180сағат (6 кредит)

Курс және семестрлік оқу: 3 курс, V семестр

Тәжірибелік сабақтар: 45

Шымкент, 2023-2024 жыл

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 2 беті

Тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Балалар аурулары пропедевтикасы-1» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 11 « 26 » 06 2023 ж

Кафедра меңгерушісі, профессор Бектенова Г. Е.

OÑTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 3 беті

V - семестр

№1

1.Тақырыбы:Балалар бөлімінің медициналық құжаттары. Ауру тарихы. Баланы жалпы қарау. Баланы зерттеу әдістемесінің ерекшеліктері. Бала жасындағы кезеңдер. Балалардың физикалық дамуы. Пубертат жасы. Антропометриялық өлшемдер. Антропометриялық мәліметтерді есептеу және талдау әдістері.

2.Мақсаты:білім алушыларға жасқа байланысты науқас балаларды жалпы қарау реттілігін және ережесін түсіндіру.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушы білуі керек:

- баладағы аурудың қалыптасуына, өсу мен дамуына әсер етуші факторларды;
- бала жасының әр периодтық кезеңге байланысты жіктемесі;
- антропометриялық өлшеулерді зерттеу әдістері
- антропометриялық деректерді есептеу және талдау әдістері
- балалардағы әртүрлі периодтық жастық кезеңде туындайтын мәселелер
- педиатриялық анамнездің негізгі этаптары;
- баладан және ата-анасынан сұрастырудың ерекшеліктері;
- әртүрлі аурулардағы анамнез жинаудың негізгі ережесі;
- науқас баланы жалпы қараудың реттілігі және ережесі;
- жүйелер мен ағзаларды объективті тексерудің дәйектілігі;
- баланың жағдай мен сезінуінің;
- жедел және созылмалы аурулардағы науқас жағдайының критерийі;

Білім алушы істей алуы керек:

- балалардың әр кезеңдік жасына қорытынды беру;
- жасқа байланысты аурулардың алдын- алу мақсатында, балалардағы болуы мүмкін мәселелері туралы білімін қолдану;
- бала және ата-анасымен байланыс құру;
- бала және ата-анасынан анамнез жинау;
- анамнездің барлық түрі бойынша қауіп факторларын бөліп, қорытынды жасау;
- жалпы қарауды жүргізу және жүйені тексеру (қарау, пальпация, перкуссия, аускультация);
- сол және басқа да жүйенің патологиясы бойынша қорытынды жасау;
- науқас баланың жағдайының ауырлық дәрежесін бағалау;
- аурудың пайда болуына, баланың дамуы мен өсуіне әсер етуші факторларды анықтау;
- анамнез нәтижесі бойынша баланың даму тарихын құру

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1.Жасқа байланысты науқас баланы жалпы қарау.

2. Жасқа байланысты науқас баланың жалпы жағдайын бағалау.

3.әртүрлі топ жасындағы балаларды физикалық тексеру әдісі:

Жалпы қараудың реттілігі мен ережесі:

а) жалпы қарау;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 4 беті

б) жағдайы;

в) есі;

г) төсектегі қалпы;

д) дене бітімі;

е) бас, бет, көз және қабақ, тері және шырышты қабаттар, тері асты шел май қабаттары, тырнақ, шашты қарау; лимфа түйіндерін, сүйек бұлшықет аппаратын және буындарды қарау.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу.

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 5 беті

5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

А) тест тапсырмалары:

1. Баланың құрсақ ішілік дамуының қалыпты ұзақтығының мерзімін құрайды:

- А. Ұрықтану 240-250 күнді
- В. Ұрықтану 250-260 күнді
- С. Ұрықтану 260-270 күнді
- Д. Ұрықтану 270-280 күнді
- Е. Ұрықтану 280-290 күнді

2. Баланың эмбриональды даму фазасының қалыпты ұзақтығын құрайды:

- А. ұрықтанудың 2-ші аптасына дейін
- В. ұрықтанудың 1 айға дейін
- С. ұрықтанудың 1,5 айға дейін
- Д. ұрықтанудың 2-3 айын
- Е. ұрықтанудың 3-4 айларына дейін

3. Перинатальды кезеңді құрайды..... :

- А. Герминальды, эмбриональды, фетальды
- В. Эмбриональды, неофетальды, ерте фетальды
- С. Неофетальды, ерте және кеш фетальды
- Д. Ерте және кеш фетальды, интранатальды
- Е. Кеш фетальды, интранатальды, ерте неонатальды

4. Плацентаның даму фазасының қалыпты ұзақтығы:

- А. 10-40 апта
- В. 8-38 апта
- С. 12-42 апта
- Д. 13-40 апта
- Е. 15-35 апта

5. Эмбриопатиямен сипатталатын патологиялар.....

- А. дисплазиялар
- В. гипоплазиялар
- С. жетіспеушілік
- Д. склероздану
- Е. қабыну

6. Науқас жаңа туылған нәресте, босану үйінен 3 бұрын шыққан. ... баланың ауру және өмір анамнезін жинау.

- А. ата-анасынан
- В. туыстарынан немесе бала күтуші адамнан
- С. балалар емханасының медициналық қызметкерінен

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 6 беті

- Д. нәрестенің құжаттарын зерттеу
- Е. аталғандардың барлығы
7. баланың алғашқы 3-4 айларында арнайы инфекцияға тұрақтылық дамыды (қызылша, күл, желшешек). Ненің есебінен ... жүреді.
- А. белсенді жасушалық иммунитет
- В. белсенді гуморальды иммунитет
- С. пассивті гуморальды иммунитет
- Д. пассивті жасушалық иммунитет
- Е. аталғандардың барлығы
8. Балалар ауруханасының қабылдау бөлімшесіне милиция баланы алып келді, ата-анасынсыз және құжаттарсыз. ... белгілерге қарап дәрігер баланың нақты жасын бағалау.
- А. дене салмағына
- В. Бой өлшеміне
- С. тістер санына
- Д. сөз саны мен сөздік қорына
- Е. моторлы іс-қимылына
9. Дәрігер-педиатр алғаш рет дені сау жаңа туылған нәрестеден анамнез жинауда. Анамнездің қандай түрін жинаудың қажеттілігі жоқ?
- А. өмір анамнезі
- В. ауру анамнезі
- С. тағамдық анамнез
- Д. генетикалық анамнез
- Е. эпидемиологиялық анамнез
10. Анамнез жинаудың реттілігі:
- А. шағымы, өмір анамнезі, ауру анамнезі
- В. өмір анамнезі, ауру анамнезі, шағымы
- С. шағымы, ауру анамнезі, өмір анамнезі
- Д. ауру анамнезі, шағымы, өмір анамнезі
- Е. өмір анамнезі, шағымы, ауру анамнезі
11. Жетіліп туылған нәрестелердің дене салмағының физиологиялық жоғалуы сипатталады: А. бастапқы салмағының 6% - дан аспайтын салмақ тапшылығы.;
- В. бастапқы дене салмағының 14-ші күніне қалпына келуі;
- С. өмірдің алғашқы 3 күнінде дамуы;
- Д. жасанды тамақтандыру кезінде аз салмақ жоғалту.
12. І жылы бұл көрсеткіш шамамен тең болады:
- А. 40 см
- В. 42 см
- С. 44 см
- Д. 46 см
- Е. 48 см
13. Өмірдің алғашқы жылында дені сау баланың өсуі орта есеппен алғанда:
- А. 15 см
- В. 20 см
- С. 25 см
- Д. 30 см

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 7 беті

Е. 35 см

14. Дені сау 7 жастағы баланың салмағы орташа:

А. 15 кг

В. 20 кг

С. 25 кг

Д. 31 кг

Е. 37 кг

15. 7 айлық баланы алдына лүекепелерін жүргізу үшін емханаға әкелді. Қазіргі уақытта бала үшін келесі денесалмағы оңтайлы болып саналады:

А. 8500 г

В. 8000 г

С. 7000 г

Д. 7500 г

Е. 9000 г

16. 10 жастағы бала спорттық секцияға түседі.

Оның денесінің параметрлері пропорционал және акселерацияны ескере отырып, орташа жас мөлшеріне сәйкес келеді. Мұндай бағалау үшін денесалмағы мен ұзындығының оңтайлы үйлесімін көрсетіңіз.

А. 28 кг және 120 см

В. 30 кг және 136 см

С. 33 кг және 140 см

Д. 38 кг және 140 см

Е. 40 кг және 145 см

17. Баланың салмағы 25 кг, бойы 123 см баланың шамамен жасын атаңыз.

А. 3 жыл

В. 4 жыл

С. 5 жыл

Д. 6 жыл

Е. 7 жыл

18. Баланы жалпы қарау кезінде келесі ережелерді сақтайды.

А. науқастың шағымдарына сәйкес мүшелер мен жүйелерді зерттеу қажет

В. дененің ауыр жерлерін ата-анасынан сұрастыру кезінде алынған жеткілікті деректер бола отырып, тексермеуге болады

С. мазасыздану кезінде баланың ішінара тексеруге мүмкіндік береді

Д. баланы толық тексеру керек

19. Науқастың жағдайы:

А. дәрігер объективті бағалайды

В. науқастың субъективті сезімі

С. қанағаттанарлық, орташа ауыр, ауыр болуы мүмкін

Д. кезкелген терминмен сипатталуы мүмкін

20. Ауыз жұтқыншақты тексеруді жүргізу керек:

А. жұтыну кезінде ауырсыну шағымдары болған жағдайда

В. лимфа жүйесін зерттеу кезінде, егер тонзиллярлық және жақасты лимфа түйіндерінің ұлғаюы анықталса

С. асқорыту органдарын зерттеу кезінде

Д. тексеру соңында

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 8 беті

б) жағдайлық есептер.

Есеп 1

Бала 5 жаста. Анасы шағымданады: жиі ылғалды жөтел, тәулік көлемінде мазалайды, тынысының жиілеуіне, тәбетінің нашарлауына. Ауру анамнезі: жедел ауырған, 3 күн бұрын. Анасы ауруын суықта серуендеумен байланыстырады. Бала үй жағдайында емделген: кеуде қуысына қыша қағазы пайдаланған, шөп қайнатпасын ішкен, бірақ баланың жағдайы нашарлаған, жөтел күшейген, тыныстың жиілеуі қосылған. Педиатрға қаралған, өмір анамнезінде анықталды, бала бір айынан бастап тамақтануын сиыр сүтіне өткізген, (бастапқыда араласқан 1:1, уақыт өте 2:1, 2 айынан – толық көшкен); 2-3 ай сайын суықтаумен ауырады, қызылша, жәншау, желшешек, энтероколитпен ауырған.

1. Баланың жастық кезеңін анықтаңыз. 2. Қандай ағзаның патологиясына күдіктенесіз? 3. Баланың денсаулығына әсер етуші факторды анықтап, бөліңіз.

Есеп 2

Бала 2 жаста, Даун ауруымен ауырады, жүрек тума ақауы бар. Ата –анасының дені сау, анасы 39 жаста, әкесі – 43. Жүктілік бірінші, жүктілік үзілу қаупімен, I және II жартысында токсикозбен өткен. Босану кесер тілігімен өткен.

1. Баланың жастық кезеңін анықтаңыз. 2. Баланың денсаулығына әсер етуші факторды анықтап, бөліңіз. 3. Құрсақішілік дамудың қай кезеңінде жүрек ақауы дамыған? 4. Жүрек ақауына алып келген қолайсыз факторларды атаңыз?

Есеп 3

Аймақтық педиатр 7 күндік нәрестеге алғашқы патронаж жүргізу барысында «қоян жырық» анықтады. Анамнезінде анасы зиянды өндіріс орында жұмыс істейтіні, туылудан бір апта бұрын жедел вирусты инфекция ауруын өткізгені анықталды.

1. Баланың жастық кезеңін анықтаңыз. 2. Баланың денсаулығына әсер етуші факторды анықтап, бөліңіз. 3. Құрсақішілік дамудың қай кезеңінде сүйек-жақ ақауы дамыған?

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 9 беті

№ 2

Тақырыбы: Баланың нейро-психикалық дамуы және сезім мүшелері.

Психомоторлық дамуды бағалау, Қозғалыс белсенділігі.

2.Мақсаты: студенттерді жүйке-психикалық дамуын бағалауды және даму кезеңіне сәйкес балалардың неврологиялық статусын зерттеудің объективті әдістерін үйрету.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушыбіліуі керек:

- Баланың нерв жүйесінің құрсақішілік және балалық шақтың әртүрлі периодтарында дамуы.
- Әртүрлі жас тобындағы балалардың неврологиялық статусын зерттеу әдістері;
- Өмірдің 1,2,3 жасындағы балалардың НПД көрсеткіштері;
- Сөйлеудің, есту, көру анализаторларының, іс қимыл белсенділігінің қалыптасу заңдылықтары.
- Люмбальды пункция жасау әдісі;
- Әртүрлі жас тобындағы қалыпты және патологиялық жағдайда ликвордың құрамы.

Білім алушыістей алуы керек:

- нерв жүйесінің патологиясы бар науқас баланы қарап шығу:төсектегі қалпы, қимыл және жүру координациясыжәне т.б.;
- нерв жүйесінің патологиясы бар науқас баланың неврологиялық статусын бағалау;
- әртүрлі жас тобындағы балалардың психомоторлы дамуының көрсеткіштері мен негізгі критерилері;
- өмірдің 1,2,3 жасындағы балалардың НПД көрсеткіштерін бағалай білу;
- жасқа дейінгі балалардың физиологиялық рефлексдерін бағалау;
- ЭЭГ және ЭхоКГ сияқты зерттеу әдістерінде ориентация болуы;
- сабақ хаттамасын толтыру және зерттеудің нәтижелерін баяндай.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1.Балалардың жүйке жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері және клиникалық көріністері.
2. Қимыл белсенділігінің қалыптасуы. ОЖЖ даму ақаулары және бұзылыстары;
3. Баланың клиникалық неврологиялық зерттеу әдісі;
- 4.Шартсыз-рефлекторлы әрекеттерін, бұлшықет тонусын, қимыл белсенділігін бағалау, бас милық нервтердің функциясын, сезімталдықты зерттеу.
5. Өмірдің 1,2,3 жасындағы балалардың НПД көрсеткіштері.
- 6.Рентгенографиялық, электрофизиологиялық (ЭЭГ, РЭГ, ЭхоКГ) әдістер.
7. Балалардың нерв жүйесін зерттеудің қосымша әдістері;

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары:тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналғанбақылау түрлері: Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 10 беті

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login> 2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/ <https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/ <https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

Жағдайлық есептер:

1-есеп

Бала қатты айғайлайды, тәулігіне 22 сағаттап ұйықтайды, эмбриональды позыны қабылдайды, егер бұрса, тіреудің туа біткен шартсыз рефлексі, еңбектеу,

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 11 беті

автоматтв жүру, Мор, Галант, Пресс, іліп алу рефлекстері жақсы дамыған. Баланың жасын анықтаңыз.

2-есеп

Бала 7 айда. Анасының жүктілігі ерте және кеш токсикозбен өтті. Бала мерзімі жетіп асфиксиямен туылды. 3-тәулікте кеудеге берілді. Емшекті әлсіз емді. Басын 4 айнан бастап ұйтай бастады, анасының даусын таниды, өзінің және өзгенің аттарын әртүрлі қабылдайды, ойыншықты еркін алады, ұзақ уақыт бойы айналысады, бір қолынан екінші қолына ауыстырады, екінші балаға қуанады, оған тартылады, басын ұстайды, іштен арқаға ауысады, бірақ арқадан ішке ауыспайды, еңбектемейді, аяғына не қолтығына тірелу маңызды емес, буындарды айтады, стоканнан ішпейді, бірақ тамақты қасықпен ішеді. “Қайда?” деген сұраққа реакция жоқ. Баланың психомоторлы дамуын бағалаңыз және анасына ұсыныстар беріңіз.

3-есеп

Психикалық дамуды бағалаудың шкаласына байланысты 1 жас 6 ай баланың нерв-психикалық дамуын бағалаңыз. Дамуын зерттеу кезіндегі мәліметтер кестеге толтырылған: Қандай болжам жасайсыз? Анасына ұсыныстар айтыңыз.

<i>Даму сызығы</i>	<i>Болу керек мәндер, айда.</i>	<i>Бар мәндер, айда.</i>
Тілді ұғу	18	12
Белсенді сөйлеу	18	12
Сенсорлы дамуы	18	11
Ойын және заттармен әрекеттер	18	12
Жалпы қимылдар	18	11
Әдеттер және процесстер кезіндегі машықтар	18	11

2-есеп

1. Көрсеткіштерін бағалау:

<i>Даму сызығы</i>	<i>Болу керек мәндер, айда.</i>	<i>Бар мәндер, айда.</i>
Көруориентациялық реакциялар	7	6
Естуориентациялық реакциялар	7	5
Эмоциялар және әлеуметтік іс	7	6

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 12 беті

әрекеттер	7	5
Қол қимылы және заттармен әрекеттер	7	6
Жалпы қимылдары	7	6
Белсенді тілдің дамуының дайындық этаптары	7	6
Әдеттер және процесстер кезіндегі машықтар		

2. Баланың апталық күнтізбелік жасы (КЖ) : $7 \times 4 = 28$ апта

3. Баланың апталық психикалық даму жасы (ПДЖ):

$(6 \times 4 + 5 \times 4 + 6 \times 4 + 5 \times 4 + 6 \times 4 + 6 \times 4) : 7 = 23$ апта

4. QD анықтау = $23 : 28 \times 100 = 82$

3-есеп

1. Баланың айлық күнтізбелік жасы (КЖ) : $12 + 6 = 18$ ай.

2. Баланың айлық психикалық даму жасы (ПДЖ):

$(12 + 12 + 11 + 12 + 11 + 11) : 6 = 69 : 6 = 11,5$ ай.

3. QD анықтау = $11,5 : 18 \times 100 = 64$.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 13 беті

№3

1.Тақырыбы:Терінің, тері асты майының, лимфа жүйесінің ерекшеліктері. Терінің, тері асты майының, лимфа жүйесінің объективті зерттеуі. Зерттеудің негізгі және қосымша диагностикалық әдістері.

2.Мақсаты:білім алушыларға әртүрлі жастағы балалардағы тері, тері асты май қабаттары мен лимфа жүйесін объективті зерттеу әдістемесін түсіндіру.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушыбіліуі керек:

- тері, тері асты май қабығы және лимфа жүйесі аурулары бар науқасты сұрастыру әдістемесі: негізгі, екінші дәрежелі шағымдар, олардың патогенезі;
- ауру және өмір анамнезінің ерекшеліктері: тері, тері асты-май клетчаткасы және лимфа жүйесі ауруларының дамуындағы бейімділік факторларының рөлі;
- тері, тері асты май қабығы және лимфа жүйесі патологиясы бар науқастарды тексеру әдістемесі: патогенез және бұл ретте анықталатын өзгерістердің диагностикалық маңызы;
- балалардағы тері, тері асты-май талшықтары мен лимфа жүйесін қарау ерекшеліктері.
- пальпация ережелері мен техникасы (дәрігер мен науқас баланың жағдайы);

Білім алушы істей алуы керек:

- сұрастыру жүргізу, тері, тері асты май клетчаткасы және лимфа жүйесі аурулары бар науқастың шағымдарын анықтау.;
- тері жамылғысының түсін, ылғалдылығын белгілей отырып, науқасқа тексеру жүргізу;
- - тазалық (бөртпелердің немесе басқа да патологиялық элементтердің болмауы, мысалы қабыршақтану, сызаттар, қан құйылу);
- - терінің тамыр жүйесінің жай-күйі, атап айтқанда веноздық суреттің орналасуы мен айқындылығы;
- - тері қабатының тұтастығы;
- - тері қосалқыларының жағдайы (шаш пен тырнақ).
- - тері асты май талшығының даму дәрежесі
- тері мен тері асты май қабатына және лимфа түйіндеріне пальпация жасау және анықталған өзгерістердің диагностикалық мәнін бағалау;
- тері және тері асты май талшықтары мен лимфа түйіндерін пальпациялағанда алынған мәліметтерді дұрыс бағалау;
- тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабақ хаттамасын толтыру;

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1Балалардағы тері мен тері асты май қабатының Анатомио-физиологиялық ерекшеліктері және лимфа түйіндері.

2. Анамнез түрлері. Жасына байланысты анамнезді жинау ерекшеліктері.

3. Тері және тері асты май қабатының патологиясы бар науқасты және лимфа түйіндерін клиникалық тексеру әдістемесі:

- тері түсі және оның біркелкілігі;
- ылғалдылық;

OÑTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 14 беті

- тазалық (бөртпелердің немесе басқа да патологиялық элементтердің болмауы, мысалы қабыршақтану, тарақ, қан құйылу);
- терінің тамыр жүйесінің жай-күйі, атап айтқанда веноздық суреттің орналасуы мен айқындылығы;
- тері қабатының тұтастығы;
- тері қосалқыларының жағдайы (шаш пен тырнақ));
- тері асты май талшығының даму дәрежесі:
- іште;
- кеудеге (төстің шетіне);
- арқада (жауырынның астында);
- мен аяқ-қолдардағы
- лимфа түйіндерінің ұлғаюы дәрежесі.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, аудиодискілерді тыңдау.

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналғанбақылау түрлері:НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу.

6.Әдебиет:

Негізгі:

- 1.Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
- 2.Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
- 3.Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
- 4.Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
- 5.Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

- 1.Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
- 2.Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty "Evero" , 2017. - 172 p.
- 3.Mazurin, A. V. Propaedeuutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
- 4.Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

- 1.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
- 2.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 15 беті

3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық-емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –

4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.

5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.

6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012

7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>

8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017 / <https://aknurpress.kz/login>

9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016 / <https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

тесттер:

1. Емшекті жақсы алатын және белсенді соратын жетіліп қалған балада дене салмағының азаюына ие, өмірдің 3-ші күнінде қандай да бір патологиялық симптомдар болмаған жағдайда тері қабаттарының сарғаюы байқалады. Сарғаюдың ең ықтимал себебін көрсетіңіз.

А. нәрестелердің гемолитикалық ауруы

В. физиологиялық сарғаю

С. анасының мандариндерді қолдануына байланысты каротин пигментациясы

Д. өт жолдарының атрезиясы

Е. жедел гепатит

2. Төменде аталғандардың ішінен төрт күн жастағы сау нәрестені тексергенде не табуға болады?

А. тері қабыршақтануы

В. тері эритемасы

С. тері қабаттарының сарғаю түсі

Д. көп терлеу

Е. кеуде мен артқы жағында пушки шашы

3. Жаңа туған нәрестелерде терінің төменде көрсетілген қызметтерінің қайсысы жетілмеген?

А. Тыныс алу

В. Қорғаныс

С. Бөліп шығару

Д. Сорғыш

Е. Пигментті түзуші

4. Терідегі геморрагиялық бөртпе балалардың қандай ауруларына тән?

А. Қызылша

В. энтеровирустық инфекция

С. Менингококк инфекциясы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 16 беті

Д. Шенляйн ауруы—Геноха

Е. Ювенильді дерматомиозит

5. Өмірінің алғашқы айында балалардағы тері асты май талшығы тотықпайтын термогенезге (бұлшықет жиырылуымен байланысты емес жылу өнімі) қатысады.:

А. қатты май қышқылдары

В. қоңыр май тіндері

С. қанықпаған май қышқылдары

Д. ақ май тіндері

Е. адипозоциттер

6. Бір жасар баланы қарап шығып, студенттер тері асты май қабатының дамуын жеткілікті деп бағалады. Іштегі тері асты май қабатының қалыңдығы қандай болуы керек?

А. 0,5 см

В. 0,7 см

С. 1,5 см

Д. 3 см

Е. 4 см

7. Қандай май қышқылдарының тығыздығы жаңа туған нәрестелер мен балалардың майдың тығыздығын анықтайды?

А. пальмитин

В. стеарин

С. олеин

Д. линолен

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 17 беті

№4

1.Тақырыбы:Сүйек-бұлшықет жүйесінің ерекшеліктері. Сүйек-бұлшықет жүйесін объективті зерттеу. Зерттеудің негізгі және қосымша диагностикалық әдістері.

2.Мақсаты:білім алушыларға тірек-қимыл аппаратының патологиясымен науқас баладан немесе ата-анасынан шағым және анамнез жинауды, сонымен қатар тірек-қимыл аппаратының патологиясымен науқас балаларды қарау ерекшелігі.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы біліуі керек:

- балаларда сүйек-бұлшықет жүйесінің әртүрлі бөлімінің құрылысының анатомиясы: бас сүйегі, омыртқа, аяқ және қолдар, бұлшықеттер;
- бұлшықеттің негізгі физиологиялыққызметі;
- сүйек жүйесінің физиологиялықерекшелігі;
- ерте жастағы балаларда сүйек жүйесінің қан айналымы;
- сүйек тінінің гиперплазиясыжәне остеопорозының негізгі даму механизмі;
- балаларда бұлшықет жүйесі бұзылысының механизмі.

Білім алушыістей алуы керек:

- бұлшықеттің даму дәрежесін бағалаңыз;
- бұлшықет күшін, жұмсақ тіндердің тургорын, бұлшықет тонусын, анықтау, бұлшықет бөліктерінің трофикалық жағдайы мен ауырсынуын бағалау;
- бас сүйегіне пальпациялау: оның өлшемін, еңбектерді;
- буындарды пальпациялау.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Әртүрлі топ жасындағы балаларда сүйек-бұлшықет жүйесінің анатомо-физиологиялықерекшелігіжәнеоныңклиникалық маңыздылығы.

2. Сүйек-бұлшықетжүйесініңпатологиясымен науқасты клиникалық тексеру әдісі:

а) сұрастыру;

б) қараудың ерекшелігі: бүкіл дене және дене бөліктерінің пропорциональдығынбағалау, бас сүйегін, денені, жоғарғы және төменгі аймақтарды бағалау (оның өлшемін, формасын бағалау, әртүрлі деформацияныанықтау), тістердің жағдайын, тістеу ерекшелігінбағалау, буындардың конфигурациясынқарау, буындардың қозғалыс көлемі, баланың физикалық белсенділігін бағалау, бұлшықет дамуының дәрежесін, қозғалыс белсенділігін анықтау.

в) Пальпациялаудыңерекшелігі:

- бұлшықет дамуының дәрежесін бағалау, бұлшықет күшін, жұмсақ тіндердің тургорын, бұлшықет тонусын, бағалау, бұлшықет бөліктерінің трофикасы мен ауырсыну жағдайын бағалау;
- бас сүйегін пальпациялау: еңбектері, оның өлшемін; кеуде қуысын пальпациялау (формасы, қабырғалардың орналасуы, қабырға аралық бөліктердің айқындылығы, эпигастральдыбұрыш), омыртқалар (әртүрлі бөлімінде өсі бойынша ауытқуын анықтау), шеткері аймақтар;
- үлкен еңбектің ұзындығын өлшеу: ромбтыңбіржағынанкелесіжағынақарай (ромбтыңпараллельдіжағыныңарасы);

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 18 беті

• Буындардың пальпациясы (температурасының жоғарлауы, ауырсынуы, ісінуі, активті және пассивті қозғалысы).

3. балаларда сүйек-бұлшықет жүйесінің зақымдану семиотикасы:

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық-емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85 Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login> 2012

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 19 беті

7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. -

<http://rmebrk.kz/>

8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017 / <https://aknurpress.kz/login>

9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016 / <https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

а) тесттер:

1. Қанша жаста сүт тістер тұрақты тістерге ауысады?

- А. 3-4 жаста
- В. 4-5 жаста
- С. 5-6 жаста
- Д. 6-7 жаста
- Е. 7-8 жаста

2. Балаларда қанша жасқа дейін жоғарғы аймақтардың гипертонусы сақталады?

- А. 2-3 апта
- В. 3-4 апта
- С. 6-8 апта
- Д. 2-3 айлар
- Е. 5-6 айлар

3. Туылғаннан соң қанша жаста төменгі аймақтардағы бұлшықеттің гипертониясы жойылады?

- А. 1 дан 2 айға дейін
- В. 2 дан 3 айға дейін
- С. 3 дан 4 айға дейін
- Д. 8 дан 10 айға дейін
- Е. 9 дан 10 айға дейін

4. Нәрестелерде бас сүйегінің ерекшелігі қандай?

- А. беттік үстінде милық аймағы
- В. милық үстінде беттік аймағы
- С. мұрын қырының кеңдігі
- Д. макрогнатия
- Е. бас сүйек жіктерінің жабылуы

5. Сколиоздің симптомокомплексіне қандай симптомдар жауап бермейді?

- А. иық поясінің асимметриясы
- В. жауырынның асимметриясы
- С. бұғананың асимметриясы
- Д. тобықтың асимметриясы

6. Дәрігер баланың ауыз қуысын қарау барысында 8 тістерді анықтады. Баланың жастық көрсеткішін көрсетіңіз?

- А. 8 ай.
- В. 10 ай.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 20 беті

- С. 12 ай.
 Д. 16 ай.
 Е. 20 ай.
7. Жаңа туылған нәрестеде үлкен еңбектің орташа өлшемін көрсетіңіз.
 А. $1,2 \times 1,7$ см.
 В. $5,0 \times 3,5$ см.
 С. $2,0 \times 4,0$ см.
 Д. $3,2 \times 4,0$ см.
 Е. $2,0 \times 2,5$ см
8. Қанша жаста үлкен еңбек жабылады?
 А. 8 айда
 В. 10 айда
 С. 12 дан 18 айға дейін
 Д. 15 дан 24 айға дейін
 Е. 9 дан 12 айға дейін
9. Қандай симптом спазмофилияға тән емес?
 А. ларингоспазм
 В. карпопедальды спазм
 С. краниотабес
 Д. Хвостексимптомы
 Е. Люст симптомы
10. Сүт тістердің санын анықтау үшін қолданылатын формула:
 А. $n - 4$
 В. $n - 3$
 С. $5 + n$
 Д. $4n - 20$
 Е. $7n - 4$

б) жағдайлық есептер:

1. Бала 10 айлық. Бірінші жүктілікнефропатиямен. Жүктілік кезінде солтүстікте өмір сүрген. Бала 2 айға дейін емшекпен емізген, 2 айынан бастап – жасанды тамақтандырған, 4 айдан кейін тамақтануға ботқа қосылған. Бала жиі ЖРА ауырған, таза ауада сирек болған. 1,5 айында, мазасыздық, тершендік, ұйқысының және тәбетінің нашарлауы пайда болған. Психо-моторлы дамуы кідірген. Объективті: дене салмағы 8200, бойы – 71 см. бала нашар отырады, сүйемелдегенде тұра алмайды. Шырышты қабаттары бозғылт, тістері – 2, эмаль дефектімен. Тін тургорымен бұлшықет тонусы төмендеген, маңдайы және еңбегі айқындалған, маңдайы «олимпиялық». Краниотабес. Үлкен еңбек $3,5 \times 3$ см, қыры жұмсақ. Кеуде құысының деформациясы – тауық төсі, айқын Гаррисон қыры, «рахиттік белгілер». Баланы отырғызу барысында омыртқаның деформациясы (рахиттік кифоз) байқалады. «Рахиттік білезік», балтырдың Х-тәрізді қисаюы анықталады. Диагнозыңыз. Аурудың себептері қандай?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 21 беті

2. Диспансерлік қарауда бір айлық бала дәрігер -ортопед жамбас-сан буынының функциясын бағалады. Бұл үшін: баланың тізесінен және жамбас- сан буынынан бүккенде бұрыш 90%, сосын соңына дейін бүгіп, қайтадан аяғын сыртқа бұрды және «сықыр» сипатын сезді .

Бұл нені дәлелдейді? Дәрігер қандай симптомды анықтады?

3. Диспансерлік қарауда 12 жастағы қыз балада дәрігер-ортопед анықтады: иық, бұғана және жауырын орналасуының асимметриясын. Кеуде клеткасынан жауырын қалыңқы, бір қолы денеге тығыз жанасады. Бел үшбұрышының ассиметриясы.

Қандай патология туралы ойлауға болады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 22 беті

№5

1.Тақырыбы:Нәрестенің алғашқы тыныс алу механизмі. Балалардағы тыныс алу жүйесінің функционалдық ерекшеліктері.

2.Мақсаты: білім алушыларға нәрестеде алғашқы дем алу механизмін түсіндіру. Ерте жастағы балалардағы тыныс алу жүйесінің функционалдық ерекшеліктері және диагностикалық маңызы.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушыбіліуі керек:

- нәрестенің алғашқы тыныс алу механизмі;
- балалардағы тыныс алу жүйесінің функционалдық ерекшеліктері;
- тыныс алу ағзасының ауруларымен науқастарды сұрастыру әдісін: негізгі, қосымша шағымдар, оның патогенезі;
- өмір және ауру анамнезі ерекшелігін: тыныс алу жүйесінің ауруларының дамуына бейімдеуші факторлардың рөлі;
- өкпе патологиясы бар балаларды қарап тексерудің әдісі: сол арада анықталған өзгерістердің патогенезі және оның диагностиканың мәні;
- балалардағы кеуде қуысын қарап тексерудің ерекшеліктері. Кеуде қуысының формалары: нормостеникалық, гиперстеникалық, астеникалық
- тыныс алу типін анықтау әдісін: кеуделік, құрсақтық, аралас. Тыныс қимылдарының симметриялығы, тынысқа қосымша бұлшықеттердің қатысуы. Минутына тыныс жиілігі,тыныстың тереңдігі мен ритмі.
- балалардың кеуде қуысын пальпациялау әдісі;
- пальпация ережесі мен техникасын (дәрігер мен науқас баланың қалпы, кеуде қуысының аурушандығын анықтау);
- кеуде қуысының резистенттілігін анықтау әдісін. Дауыс дірілін анықтау.
- кеуде қуысы резистенттілігінің және пальпация кезіндегі өзгерістердің диагностикалық мәнін.

Білім алушы істей алуы керек:

- тыныс ағзаларының патологиясы бар науқас балаға сұрастыруды жүргізу, шағымдарын анықтау: жөтел, кеуде қуысында ауырсыну, еңтігу, тұншығу және т.б.
- тері жамылғы түсіне, кеуде қуысы формасына, оның симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысуына, кеуде қуысының деформациясына және тағы басқа белгілерге мән бере отырып қарап тексеру;
- кеуде қуысына пальпация жүргізу және анықталған өзгерістің диагностикалық мәнін бағалау;
- тыныс алу типін және тыныс қимылдарының симметриялығын, қосымша бұлшықеттердің қатысуын анықтау, минутына тыныс санын санау;
- кеуде қуысы пальпациясын жасау;
- кеуде қуысының резистенттілігін және дауыс дірілін анықтау;
- кеуде қуысы резистенттілігінің және пальпация кезіндегі өзгерістерді дұрыс бағалау;
- тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабақ хаттамасын толтыру;

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1.Балалардың тыныс алу ағзаларының анатомио-физиологиялық ерекшеліктері.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 23 беті

2. Анамнез түрлері. Жасқа байланысты анамнез жинау ерекшеліктері.
3. Тыныс алу ағзаларының патологиясы бар науқасты клиникалық зерттеу әдістері:
 - а) тыныс алу ағзаларының ауруы бар науқас баланы не оның ата-анасын сұрастыру: негізгі, екіншілік шағымдар, олардың патогенезі;
 - б) ауру анамнезінің және өмір салтының ерекшеліктері: тыныс алу ағзаларының ауруының дамуында бейімдегіш факторлардың рөлі
 - в) қарап тексеру ерекшеліктері: цианоз, мұрынмен тыныс алу қиналуы, қосымша бұлшықеттердің қатысуы, кеуде қуысының формасы және симметриялығы;
 - д) тыныс алу сипаты: типі, сипаты, тереңдігі, ритмі; тыныс жиілігін есептеу;
 - е) пальпация ерекшеліктері: кеуде қуысында ауырсыну және эластикалылығы; дауыс дірілі;
 - ж) патология және қалыпты кездегі кеуде қуысы резистенттілігін анықтау ерекшелігі;
5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: Сабақ тақырыбын талқылау. ОКСБ – ның симуляциялық бөлмесінде тәжірибелік дағдыларды үйрету.
6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудегейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу.

6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 24 беті

2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

1. Альвеолаларды жабатын құрсақішілік сурфактанттың түзілуі жүретін мерзім
 - А. 8-12 апта
 - В. 16-20 апта
 - С. 36-38 апта
 - Д. 38-40 апта
 - Е. 22-24 апта
2. Балаларда пуэрильді тыныс естіледі:
 - А. 6 айдан 5 жасқа дейін
 - В. туылғаннан 5 жасқа дейін
 - С. туылғаннан 6 айға дейін
 - Д. туылғаннан 12 жасқа дейін
 - Е. 1 жастан 12 жасқа дейін
3. Бір жастағы баланың тыныс алу жиілігі
 - А. 30 -35 рет минутына
 - В. 40 -60 рет минутына
 - С. 20-25 рет минутына
 - Д. 18 -20 рет минутына
 - Е. 28 -30 рет минутына
4. 5 жастағы баланың тыныс алу жиілігі
 - А. 25 рет минутына
 - В. 40 рет минутына
 - С. 35 рет минутына
 - Д. 20 рет минутына
 - Е. 16 -18 рет минутына
5. Бір жастан жоғары балаларда қалыпты жағдайда тыныс алу/пульс қатынасы:
 - А. 1:4
 - В. 1:3
 - С. 1:2
 - Д. 1:5

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 25 беті

- Е. 1:1
6. Бір жасқа дейінгі балаларда қалыпты жағдайда тыныс алу/пульс қатынасы:
- А.1:2
В.1:3
С. 1:4
Д. 1:5
Е. 1:1
7. 3 айға дейінгі балаларда тыныс жиілігі саналады
- А.20 секунд
В. 10 секунд
С.1 минут
Д. 30 секунд
Е. 40 секунд
8. Баланың тыныс алу жиілігін ... санау нақтырақ мәлімет алынады.
- А. ұйқы немесе тыныштық кезінде
В. физикалық жүктемеден соң
С. физикалық жүктеме кезінде
Д. қоршаған ортаның температурасы жоғарлағанда
Е. психологиялық жүктеме кезінде
9. Балаларда тыныс алу жиілігінің жоғарылау немесе төмендеуінің физиологиялық ауытқуы ... құрайды.
- А.20%
В. 5%
С. 15%
Д.10%
Е. 25%
10. Тахипноэ – бұл бір минутта тыныс алу жиілігінің ... болуы.
- А.орта жастық қалыпты көрсеткіштен 5% жоғары
В.орта жастық қалыпты көрсеткіштен 10% жоғары
С. орта жастық қалыпты көрсеткіштен 15% жоғары
Д. орта жастық қалыпты көрсеткіштен 20% жоғары
Е. орта жастық қалыпты көрсеткіштен 25% жоғары
11. Дене температурасының 37°C-тан жоғары әрбір градус ... алып келеді.
- А. 10 рет тыныс алу жиілігінің жоғарлауына
В. 10 рет тыныс алу жиілігінің төмендеуіне
С. 20 рет тыныс алу жиілігінің жоғарлауына
Д. 20 рет тыныс алу жиілігінің төмендеуіне
Е. 15 рет тыныс алу жиілігінің жоғарлауына
12. 5 жастағы балада дене температурасы 39°C жоғарлағанда тыныс алу жиілігі ... құрайды.
- А. 45 рет минутына
В. 25 рет минутына
С. 15 рет минутына
Д. 35 рет минутына
Е. 20 рет минутына

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 26 беті

13. 10 жастағы балада денетемпературасы 38С жоғарлағандатынысалужиилігі ...
кұрайды.

- A.15 рет минутына
- B. 20 рет минутына
- C.30рет минутына
- D. 35 рет минутына
- E. 25 рет минутына

14. 3 жастағы балада дене температурасы 39⁰С жоғарлағанда тыныс алу жиілігі ...
кұрайды.

- A.35 рет минутына
- B. 25 рет минутына
- C. 15 рет минутына
- D.50 рет минутына
- E. 20 рет минутына

15. Тыныс орталығының толық жетілмеу себебінен физиологиялық аритмия және
апноэ ... байқалады.

- A.1 ай дейінгі балаларда
- B. туылғаннан соң 3 сағат көлемінде
- C. 3 жасқа дейінгі балаларда
- D. туылғаннан соң 3 апта көлемінде
- E.3 айға дейінгі балаларда

16. Диафрагмалық типтегі тыныс – бұл ...

- A. тыныс алу актісінде белсенді түрде диафрагманың және аздап қабырға
мускулатурасының қатысуы
- B. тыныс алу актісінде диафрагма және қабырға мускулатурасының қатысуы
- C. қабырғалардың жоғарлау есебінен кеуде клеткасының кеңеюі
- D. тыныс алу актісінде иық белдеуінің қатысуы
- E. тыныс алу актісінде мұрын қанаттарының қозғалысы

17. Жынысқа байланысты тыныс алу типтерін бөлу

- A.туылғаннан соң
- B. 3-7 жас
- C.8 жастан 14 жасқа дейін
- D. емшек жасында
- E. пубертантты кезеңде

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 27 беті

№6

1.Тақырыбы: Тыныс алу жүйесі аурулары бар науқас баланың немесе ата-ананың шағымдары мен анамнезін жинау ерекшеліктері. Тыныс алу жүйесінің патологиясы бар әртүрлі жастағы науқас балаларды тексеру және пальпациялау әдістемесінің ерекшеліктері. Диагностикалық мәні.

2.Мақсаты: білім алушыларға тыныс алу жүйесінің патологиясымен әртүрлі топ жасындағы науқас балалардан шағым және анамнез жинау, қарау және пальпациялау әдісі.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушыбіліуі керек:

- тыныс алу ағзасының ауруларымен науқастарды сұрастыру әдісін: негізгі, қосымша шағымдар, оның патогенезі;
- өмір және ауру анамнезі ерекшелігін: тыныс алу жүйесінің ауруларының дамуына бейімдеуші факторлардың рөлі;
- өкпе патологиясы бар балаларды қарап тексерудің әдісі: сол арада анықталған өзгерістердің патогенезі және оның диагностиканың мәні;
- балалардағы кеуде қуысын қарап тексерудің ерекшеліктері. Кеуде қуысының формалары: нормостеникалық, гиперстеникалық, астеникалық
- тыныс алу типін анықтау әдісін: кеуделік, құрсақтық, аралас. Тыныс қимылдарының симметриялығы, тынысқа қосымша бұлшықеттердің қатысуы. Минутына тыныс жиілігі, тыныстың тереңдігі мен ритмі.
- балалардың кеуде қуысын пальпациялау әдісі;
- пальпация ережесі мен техникасын (дәрігер мен науқас баланың қалпы, кеуде қуысының аурушандығын анықтау);
- кеуде қуысының резистенттілігін анықтау әдісін. Дауыс дірілін анықтау.
- кеуде қуысы резистенттілігінің және пальпация кезіндегі өзгерістердің диагностикалық мәнін.

Білім алушы істей алуы керек:

- тыныс ағзаларының патологиясы бар науқас балаға сұрастыруды жүргізу, шағымдарын анықтау: жөтел, кеуде қуысында ауырсыну, еңтігу, тұншығу және т.б.
- тері жамылғы түсіне, кеуде қуысы формасына, оның симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысуына, кеуде қуысының деформациясына және тағы басқа белгілерге мән бере отырып қарап тексеру;
- кеуде қуысына пальпация жүргізу және анықталған өзгерістің диагностикалық мәнін бағалау;
- тыныс алу типін және тыныс қимылдарының симметриялығын, қосымша бұлшықеттердің қатысуын анықтау, минутына тыныс санын санау;
- кеуде қуысы пальпациясын жасау;
- кеуде қуысының резистенттілігін және дауыс дірілін анықтау;
- кеуде қуысы резистенттілігінің және пальпация кезіндегі өзгерістерді дұрыс бағалау;
- тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабақ хаттамасын толтыру;

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Балалардың тыныс алу ағзаларының анатомо-физиологиялық ерекшеліктері.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 28 беті

2. Анамнез түрлері. Жасқа байланысты анамнез жинау ерекшеліктері.
3. Тыныс алу ағзаларының патологиясы бар науқасты клиникалық зерттеу әдістері:
 - а) тыныс алу ағзаларының ауруы бар науқас баланы не оның ата-анасын сұрастыру: негізгі, екіншілік шағымдар, олардың патогенезі;
 - б) ауру анамнезінің және өмір салтының ерекшеліктері: тыныс алу ағзаларының ауруының дамуында бейімдегіш факторлардың рөлі
 - в) қарап тексеру ерекшеліктері: цианоз, мұрынмен тыныс алу қиналуы, қосымша бұлшықеттердің қатысуы, кеуде қуысының формасы және симметриялығы;
 - д) тыныс алу сипаты: типі, сипаты, тереңдігі, ритмі; тыныс жиілігін есептеу;
 - е) пальпация ерекшеліктері: кеуде қуысында ауырсыну және эластикалылығы; дауыс дірілі;
 - ж) патология және қалыпты кездегі кеуде қуысы резистенттілігін анықтау ерекшелігі;
5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, аудиодискілерді тыңдау.
6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудегейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу.

6. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty "Evero", 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty "Evero", 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 29 беті

2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық-емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login> 2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ерте жастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017 / <https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016 / <https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

А) сұрақтар:

1. Кеуде қуысының қалыпты формасының негізгі белгілері қандай?
2. Кеуде қуысының патологиялық формасының негізгі белгілері қандай?
3. Кеуде қуысының статикалық және динамикалық қарап тексерудің мәні қандай?
4. Кеуде қуысының ассиметриясына не алып келеді?
5. Қалыпты тыныстың қандай типтері болады?
6. Патологиялық тыныстың қандай типтері белгілі?
7. Кеуде қуысын пальпациялаудың ережелері қандай?
8. Дауыс дірілі дегеніміз не, оның пайда болу механизмі және анықтау техникасы?

б) жағдайлық есептер:

Есеп 1

Баланы клиникалық тексеру барысында кеуде клеткасы жағынан келесі өзгеріс анықталды: ол қысқа және кең (алдыңғы және артқы және бүйір өлшемі ұлғайған), қабырға горизонтальды орналасқан, бірақ, кеуде экскурсиясы шектелген.

Кеуде клеткасының формасын атаңыз? Осындай форманы қалыпты деп санауға бола ма? Егер жоқ болса, онда кеуде клеткасының өзгерісі қандай ауруды сипаттайды?

Есеп 2

Баланы клиникалық тексеру барысында кеуде клеткасы жағынан келесі өзгеріс анықталды: барлық өлшемдер кішірейген, тыныс бұлшықеттері атрофияланған, қабырға бірден ішке қарай кірген, жедел іш үстілік бұрыш, жауырынның қалыңқылығы.

Кеуде клеткасының формасын атаңыз? Осындай форманы қалыпты деп санауға бола ма? Егер жоқ болса, онда кеуде клеткасының өзгерісі қандай ауруды сипаттайды?

Есеп 3

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 30 беті

Балаға салыстырмалы перкуссия жүргізу барысында қатты перкуторлы дыбыс тимпандық сипатпен, қорап тәрізді типте өзгеріс анықталды. Перкуторлы дыбыс бірдей симметриялық түрде кеуде клеткасы аймағында анықталды.

Перкуторлы дыбыстың қорап сипатта болуының себебін атаңыз? Қандай аурулар қораптық дыбыспен сипатталады?

Есеп 4

7 жастағы балаға салыстырмалы перкуссия жүргізу барысында кеуденің артқы аймағында оң жақта жауырынның төменгі бұрышында қысқарған, тұйықталған перкуторлы дыбыс анықталды. Кеуде клеткасының сол жағында симметриялы түрде перкуторлы дыбыс – анық, өкпелік.

Перкуторлы дыбыстың қысқаруының себебін атаңыз? Қандай аурулар осындай перкуторлы суретпен сипатталады?

№7

1. Тақырыбы: Әртүрлі топ жастағы балалардағы тыныс алу жүйесінің қалыпты және патологиясындағы өкпенің салыстырмалы және топографиялық перкуссиясының ерекшеліктері. Диагностикалық мәннің ерекшеліктері.

2. Мақсаты: білім алушыларға қалыпты және патологиялық жағдайдағы әртүрлі жас тобындағы балалардың өкпесін перкуссиялау және оның диагностикалық мәнін түсіндіру.

3. Оқу мақсаттары:

Білім алушы біліуі керек:

- тыныс алу ағзасының ауруларымен науқастарды сұрастыру әдісі: негізгі, қосымша шағымдар, оның патогенезі;
- өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі: тыныс алу жүйесінің ауруларының дамуына бейімдеуші факторлардың ролі;
- өкпе патологиясымен науқасты қарауды жүргізудің әдісі: бұл өзгерістегі анықталған патогенез және диагностиканың мәні;
- кеуде қуысын пальпациялаудың әдісі;
- перкуссия, оның түрлері, негізгі перкуторлы дыбыстар, физикалық негізгі перкуссия;
- перкуссияның техникасы мен ережесі (дәрігер және науқастың қалпы, плессиметр және балғашаның қалпы, перкуторлы соққының күші);
- өкпенің задачи топографиялық перкуссиясына тапсырма, жүргізу техникасы мен әдісі;
- кеуде қуысының сыртқы топографиясы (өкпе шекаралары, бөліктер және сегменттердің топографиясы, олардың кеуде қуысына проекциясы);
- өкпенің төменгі шекараларының, өкпе ұшы биіктігінің жағдайы, өкпенің төменгі қырының қозғалыс белсенділігінің мәні.

Білім алушы істей алуы керек:

- тыныс ағзаларының патологиясы бар науқас балаға сұрастыруды жүргізу, шағымдарын анықтау: жөтел, кеуде қуысында ауырсыну, ентігу, тұншығу және т.б.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 31 беті

- тері жамылғы түсіне, кеуде қуысы формасына, оның симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысуына, кеуде қуысының деформациясына және тағы басқа белгілерге мән бере отырып қарап тексеру;
- кеуде қуысының салыстырмалы перкуссиясын жасау және анықталған мәліметтердің диагностикалық мәнін бағалау;
- кеуде қуысының топографиялық перкуссиясын жасау;
- өкпенің төменгі шекарасын анықтау;
- өкпенің алды және артқы жағынан жоғарғы шекарасын анықтау;
- өкпенің алды және артқы жағынан төменгі шекарасын анықтау;
- өкпенің төменгі қырының қозғалыс белсенділігін анықтау;
- топографиялық перкуссияда алынған мәліметтерді дұрыс бағалау;
- тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабақ хаттамасын түзу.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Перкуссия әдісін анықтау.
2. Перкуссияның физикалық негіздері.
3. Перкуссия әдістері.
4. Перкуссияның негізгі ережелері.
5. Негізгі перкуторлық дыбыстар, олардың сипаты.
6. Өкпенің салыстырмалы перкуссиясын жасаудың әдісі.
7. Өкпенің топографиялық перкуссиясын жасаудың әдісі.
8. Крениг алаңы көлемін және өкпе ұшының анықтау.
9. Өкпенің төменгі шекараларын анықтау
10. Төменгі өкпе шетінің экскурсиясын анықтау.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: Сабақ тақырыбын талқылау. ОКСБ – ның симуляциялық бөлмесінде тәжірибелік дағдыларды үйрету.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудегейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 32 беті

2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

а) сұрақтар:

1. Өкпе перкуссиясы дегеніміз не және оның ережелері қандай?
2. Топографиялық және салыстырмалы перкуссия мақсаты мен маңызы қандай ?
3. Өкпенің салыстырмалы перкуссиясы кезінде перкуторлық соққының күші қандай болу керек?
4. Өкпенің топографиялық перкуссиясы кезінде перкуторлық соққының күші қандай болу керек?
5. Анық өкпелік дыбыстың физикалық ерекшелігі қандай?
6. Оң және сол өкпенің жоғарғы ұштарының биіктіктерінің физиологиялық айырмашылығы қандай?
7. Өкпенің төменгі шекарасын анықтағанда плессиметр-саусақтың қалпы қандай болу керек?
8. Өкпенің төменгі шекарасы оң және сол жақтан қай сызық арқылы анықталады?
9. Өкпе бөліктерінің кеуде қуысының оң және сол жағындағы проекциялары қандай?
10. Өкпенің төменгі шетінің активті және пассивті қозғалмалылығы қалай анықталады?

б) тест:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 33 беті

1. ... перкуссия әдісі ерте жастағы балаларға ұсынылады.
 - A. Тікелей перкуссия
 - B. Яновский әдісі
 - C. Образцов әдісі
 - D. Ебштейн әдісі
 - E. Аталғандардың барлығы
2. Салыстырмалы перкуссияның мақсаты:
 - A. ішкі ағзалардың шекарасын анықтау
 - B. ішкі ағзалардың өлшемін анықтау
 - C. ішкі ағзалардың формасын анықтау
 - D. ішкі ағзалардың патологиялық өзгерісін анықтау
 - E. ішкі ағзалардың ауырсынуын анықтау
3. ... сызық, төс қырының бойымен жүреді.
 - A.Lin. mediana anterior
 - B.Lin. Sternales
 - C.Lin. Parasternales
 - D.Lin. Medioclaviculares
 - E.Lin. axillares anterior
4. ... төс айналасындағы сызық орналасқан.
 - A. Вертикальды төс ортасы арқылы
 - B. Төстің екі жақты қырының бойымен.
 - C. Вертикальды бұғананың екі жақты ортасы арқылы
 - D. Төс және бұғана орта сызығы арасының ортасында
 - E. Екі жақты қолтық астының алдыңғы қыры бойымен
5. Перкуторлы дыбыстың типін анықтаудағы сипаттаманың қажетті қасиеті:
 - A. интенсивті
 - B. жалғасқан
 - C. биік
 - D. тембр
 - E. барлық аталғандар
6. Өкпе үстінде анықталатын қалыпты перкуторлы дыбыс:
 - A. сандық
 - B. қысқа, тұйық
 - C. анық өкпелік
 - D. тимпаникалық
 - E. қорап тәрізді
7. Кіші жастағы балаларда оң жақта бұғана орта сызығы бойымен өкпенің төменгі қырының орналасу деңгейі:
 - A.III қабырға
 - B.IV қабырға

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 34 беті

С.V қабырға

Д.VI қабырға

Е.VII қабырға

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 35 беті

№8

1. Тақырыбы: Балалардағы қалыпты және патологиядағы өкпе аускультациясының ерекшеліктері. Диагностикалық мәннің ерекшеліктері.

2. Мақсаты: білім алушыларға әр түрлі жас тобындағы балалардың тыныс алу жүйесінің физикалық тексеру әдістері, аускультацияның техникасы мен ережесі туралы түсінік беру. Аускультацияның техникасы мен ережесін меңгеру, қалыпты және патологиялық жағдайдағы негізгі тыныс шуларын ажыратуды меңгеру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы біліуі керек:

- өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі: тыныс алу жүйесінің ауруларының дамуына бейімдеуші факторлардың ролі;
- өкпе патологиясы бар науқыстарды қарап тексеру әдістерін: соның арқасында белгілі болған өзгерістердің патогенезі мен диагностикалық мәнін;
- кеуде қуысының пальпациясы әдісін;
- аускультация, аускультация түрлері, негізгі аускультативті дыбыстар, аускультацияның физикалық негіздемесі ;
- өкпе аускультациясының ережесі мен техникасы (науқас пен дәрігер қалпы, фонендоскоп қалпы) ;
- өкпенің аускультативті дыбыстардың өзгерістерінің мәні.

Білім алушы істей алуы керек:

- сұрастыруды жүргізу, тыныс ағзаларының ауруларымен науқас шағымдарын анықтау: жөтел, кеуде қуысында ауырсыну, енгігу, тұншығу және т.б.
- науқасты қарауды жүргізу, тері түсіне мән беру, кеуде клеткасының формасына, симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысатын аймақтарға, сүйек –буын жүйесінің деформациясына және оның белгілеріне;
- кеуде қуысына пальпация жүргізу және анықталған өзгерістің диагностикалық мәнін бағалау;
- өкпедегі аускультациялық дыбыстарды анықтау;
- алынған өкпедегі аускультациялық мәліметтерді дұрыс бағалау;
- тексеру нәтижесін мәлімдеу және сабақ хаттамасын түзу;

4. Сабақтың негізгі сұрақтары:

1. Түрлі жастағы балалардың өкпе аускультациясы әдісі.
2. Өкпенің салыстырмалы аускультациясының әдісі.
3. Балалардың жасына байланысты негізгі тыныстық шулардың сипаты:
 - везикулярлы тыныстың күшею не әлсіреу себептері;
 - отличие жесткого дыхания от пуэрильного.
4. Қатаң тыныстың семиотикасы:
5. Патологиялық бронхиальды тыныстың пайда болуының шарттары;
6. Амфорикалық тыныс, пайда болу механизмы
7. Құрғақ және ылғалды сырылдардың түрлері мен пайда болу механизмі;
8. Крепитацияның пайда болу механизмі
9. Ылғалды сырылдар мен крепитация және плевра үйкеліс шуынан айырмашылығы.
10. Бронхофония түсінігі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 36 беті

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналғанбақылау түрлері:НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

- 1.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM
- 2.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM
- 3.Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] :оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
- 4.Балалараурулары [Электронный ресурс] :оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
- 6.Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
- 7.Кильдиярова, Р.Р. и др.Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
- 8.Ертежастағыбалалараурулары.Оқуқұралы.2017/<https://aknurpress.kz/login>

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 37 беті

9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8.Бақылау:

а)сұрақтар:

- 1.Әртүрлі топ жасындағы балаларда өкпе аускультациясының әдісін атаңыз?
2. Жасқа байланысты балалардағы негізгі тыныс шуларының сипаттамасы. 3. Везикулярлы тыныстың әлсіреуі мен күшеюінің себебін атаңыз?
4. Қатаң тыныстың пуэрильді тыныстан айырмашылығы?
3. Қатаң тыныстың семиотикасын атаңыз.
4. Амфоралық тыныс дегеніміз не, оның туындау механизмін атаңыз?
6. Құрғақ және ылғалды сырылдардың түрлерінің механизмін атаңыз.
7. Крепитацияның туындау механизмін атаңыз.
- 8.Плевраның үйкеліс шуы дегеніміз не, оның туындау механизмін атаңыз?
9. Ылғалды майда көпіршікті сырылдардың крепитация және плевраның үйкеліс шуынан айырмашылығы қандай?

б)ситуациялық есептер:

1- есеп

7 жасар балаға кеуде қуысының оң жақ артқы бетіне салыстырмалы перкуссия кезінде жауырынның төменгі бұрышында қысқарған, тұйық перкуторлы дыбыс естіледі. Қысқарған перкуторлы дыбыстың шығу себебін қандай? Бұл перкуторлық сипат қай ауруға тән?

2-есеп

Пульмонология бөлімшесіне 8 жасар қызбала түсті, шағымдары: дене қызуының жоғарлауы, ылғалды жөтел, ентигу. Аускультацияда: оң жақта қолтық асты аймағында қатаң тыныс фонында, тыныс алудың шыңында шашты құлақтың артында үйкеген сияқты дыбыс естіледі. Дене қалпын өзгерткенде және жөтелгенде өзгермейді.

Бұл тыныстық шу қалай аталады? Себебін атаңыз? Тыныс алу жүйесінің қандай ауруларында естілуі мүмкін?

Жауап эталоны:

1- есеп

Қысқарған перкуторлы дыбыс өкпе тінінің тығыздалғанды және онда ауаның азайғандығы жайлы айтады. Бұндай перкуторлы сипат өкпенің қабыну аурулары, ателектаз, ісіктер, пневмосклероз, плевральды қуыстың экссудатпен толуында және тағы басқа патологиялық процестер кезінде байқалады.

2-есеп

Бұл тыныстық шу “крепитация” деп аталады. Крепитация альвеоладағы экссудаттың болуында және оның жарылуында естіледі. Крепитация пневмонияға, әсіресе крупозды пневмонияға тән. Өкпе туберкулезінде, өкпе инфарктында болуы мүмкін.

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 38 беті

№9

1.Тақырыбы:Жүрек-қантамыр жүйесінің патологиясы бар әртүрлі жастағы науқас балаларды сұрастыру, тексеру, пальпациялау және перкуссиялау ерекшеліктері. Диагностикалық мәні.

2.Мақсаты: білім алушыларға жүрек- қантамыр жүйесінің аурулары бар балалардан немесе ата-анасынан анамнез және шағым жинауды және жүрек шекараларының қалыпты және патология кезіндегі көрсеткіштерін және әртүрлі топ жастағы балаларда жүрек перкуссиясының техникасы мен әдісін үйрету.

3.Оқу мақсаттары:

Білім алушыбіліуі керек:

- Жүрек қантамыр жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері;
- Жүрек қантамыр жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты сұрастыру әдісі;
- өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі;
- жүрек патологиясы бар науқыстарды қарап тексеру әдістерін: соның арқасында белгілі болған өзгерістердің патогенезі мен диагностикалық мәнін;
- әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрек ұшының соққысын пальпациялау әдісін;
- жүрек ұшының соққысын пальпациялау әдісін, пайда болу себебін;
- эпигастральды пульсацияны анықтау әдісін, пайда болу себебін;
- әр түрлі жас тобындағы балалардың магистральды қантамырларын пальпациялаудың әдісін;
- Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүректің салыстырмалы тұйықтығын (ЖСТ) анықтау әдісі;
- Жүректің салыстырмалы тұйықтығын оң шекарасын анықтау әдісі;
- Жүректің салыстырмалы тұйықтығын сол шекарасын анықтау әдісі;
- Жүректің салыстырмалы тұйықтығын жоғарғы шекарасын анықтау әдісі;
- ЖСТ–ң қиғаштығын анықтау әдісі. Әр түрлі жас тобындағы балалардың қалыпты көрсеткіштері;

- Балалардағы жүректің абсолютті тұйықтығын (ЖАТ) анықтау әдісі;

- Балаларда қантамырлық шоғырдың кеңдігін анықтау әдісін;

- Балаларда жүрек конфигурациясын анықтау әдісі;

Білім алушы істей білуі керек:

-Жүрек- қантамыр жүйесінің аурулары бар балалардан немесе ата-анасынан анамнез және шағым жинау, сұрастыру жүргізу

-науқасты қарауды жүргізу, тері түсіне мән беру, кеуде клеткасының формасына, симметриялығына, тыныс алу актісіне қатысатын аймақтарға, сүйек –буын жүйесінің деформациясына және оның белгілеріне;

- әр түрлі жас тобындағы балалар жүрек ұшы түрткісін пальпациялауды;

- жүрек ұшының соққысын пальпациялауды;

- Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүректің салыстырмалы тұйықтығын (ЖСТ) анықтау әдісі;

- Жүректің салыстырмалы тұйықтығын оң шекарасын анықтау әдісі;

- Жүректің салыстырмалы тұйықтығын сол шекарасын анықтау әдісі;

- Жүректің салыстырмалы тұйықтығын жоғарғы шекарасын анықтау әдісі;

- ЖСТ–ң қиғаштығын анықтау әдісі.

- балаларда қантамырлық шоғырды анықтау;

- балаларда жүрек конфигурациясын анықтау

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 39 беті

- сабақ хаттамасын толтыру және зерттеудің нәтижелерін баяндай.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1.Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрек перкуссиясы. «Жүректің салыстырмалы тұйықтығы» ұғымына анықтама.
2. Жүректің салыстырмалы тұйықтығын оң шекарасын анықтау әдісі;
Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрегінің салыстырмалы тұйықтығының оң шекарасы.
3. Жүректің салыстырмалы тұйықтығын сол шекарасын анықтау әдісі;
Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрегінің салыстырмалы тұйықтығының сол шекарасы.
4. Жүректің салыстырмалы тұйықтығын жоғарғы шекарасын анықтау әдісі; Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрегінің салыстырмалы тұйықтығының жоғарғы шекарасы.
5. ЖСТ–ң қиғаштығын анықтау әдісі . Балалардағы қалыпты көрсеткіштері.
6. Балалардағы жүректің абсолютті тұйықтығын анықтау әдісі. Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрегінің абсолютті тұйықтығы.
7. Балаларда қантамырлық шоғырды анықтау әдісі;Қантамырлық шоғырдың ұзындығы;Балаларда жүрек конфигурациясын анықтау әдісі;

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналғанбақылау түрлері:НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларыныңпропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларыныңпропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларыныңпропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.

ОҢТҮСТІК QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 40 беті

4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / -
Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электронды ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

тесттер:

1. Миокардтың ұлғаюымен дифференцировкасы қандай жаста байқалады?
А. 1 жасқа дейін
В. өмірінің алғашқы 2 жылында
С. 5 жаста
Д. 6-10 жаста
Е. алғашқы 6 айда
2. Артериальды өзектің анатомиялық жабылу уақытын көрсетіңіз?
А. 6 айдан
В. 1 жылдан
С. 3 жастан
Д. 2 айдан
Е. 6 жастан
3. Жаңа туған дені сау нәрестенің пульс жиілігі қанша?
А. 120 рет/мин
В. 80 рет/мин
С. 100 рет/мин
Д. 140 рет/мин
Е. 60 рет/мин
4. Жүректегі митральдық ақақтың тыңдау орны:
А. төстің төменгі қырында
В. сол жақта 2 қабырғааралықта

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 41 беті

- С. оң жақта 2 қабырғааралықта
Д. жүрек ұшында
Е. жауырын аралығында
5. 1 реттік автоматизм функциясын қандай коммуникациялық байланыс орындайды?
А. атриовентрикулярлы байланыс
В. синустық түйін
С. Гисс шоғыры
Д.Пуркинье талшықтары
Е. Гисс шоғырының аяқтары
6. 5 жастағы баланың жүрек соғу жиілігі қанша?
А. 120 рет/мин
В. 80 рет /мин
С.100 рет /мин
Д. 140 рет /мин
Е. 60 рет /мин
7. 3-7 жастағы баланың систолалықартериалыққысымыныңкөрсеткішіқанша?
А. 70-75 мм.сын.бағ.
В. 80-90 мм.сын.бағ.
С. 100-110 мм.сын.бағ.
Д. 90-100 мм.сын.бағ.
Е.60-70 мм.сын.бағ.
8. ҚАПА (қарынша аралық перденің ақауы)аускультативтіөзгерістіңсипаттамасыкөрсетіңіз?
А. сол жақта 3-4 қабырға аралықтажұмсақсистоалық шу
В. оң жақта 2 қабырға аралықта систоалық шу
С. сол жақта 2 қабырға аралықта дөрекі систоалық шу
Д. сол жақта 3-4 қабырға аралықта диастоалық шу
Е. сол жақта 3-4 қабырға аралықта дөрекі систоалық шу
9. Ашық артериялық өзектегі аускультативті өзгерістің сипаттамасы көрсетіңіз?
А. сол жақта 3-4 қабырға аралықта дөрекі систоалық шу
В. систоло-диастоалық шу " машины" солжақта 2 қабырға аралық
С. солжақта 2 қабырғааралықтадөрекідиастоалық шу
Д. оңжақта 2 қабырғааралықтасистоалық шу
Е. солжақта 2 қабырғааралықтасистоалық шу
10. Ұрық пен нәрестедегі тұрақсыз ырғақтың себебін атаңыз?
А. ацетилхолингежоғарысезімталдық
В. норадреналингежоғарысезімталдық
С. вегетативтіжүйке жүйесінің дисбалансы
Д. синус түйінінің митохондриясының аз болуы
Е. эктопиялық ошақтың белсенділігі

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 42 беті

№10

1.Тақырыбы:Балалардағы ірі және перифериялық тамырларды зерттеу әдістерінің ерекшеліктері. Диагностикалық мәні.

2.Мақсаты:білім алушыларғабалалардағы ірі және перифериялық тамырларды зерттеу әдістерінің ерекшеліктерін үйрету.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушы біліуі керек:

- Жүрек қантамыр жүйесінің анатомио-физиологиялық ерекшеліктері;
- Жүрек қантамыр жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты сұрастыру әдісі;
- Өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі;
- жүрек патологиясы бар науқыстарды қарап тексеру әдістерін: соның арқасында белгілі болған өзгерістердің патогенезі мен диагностикалық мәнін;
- балаларда артериальды пульсты зерттеу әдісі;
- Н.С. Коротков бойынша АҚҚ өлшеу әдісі;
- әр түрлі жас тобындағы балалардың қалыпты АҚҚ көрсеткішін;
- балалар аяғынада АҚҚ өлшеу әдістемесі
- Балаларда қантамырлық шоғырдың кеңдігін анықтау әдісін;
- Балаларда жүрек конфигурациясын анықтау әдісі;

Білім алушыістей білуі керек:

- жүрек қан тамыр жүйесінің ауруы бар науқас баланы не оның ата-анасын сұрастыру;
- науқасты қарап тексеру: тері жамылғысына, кеуде қуысының формасына, оның симметриялығына, тірек – қимыл жүйесінде және басқа көріністер;
- эпигастральды пульсацияны анықтауды;
- әр түрлі жас тобындағы балалардың магистральды қантамырларын пальпациялауды;
- балаларда артериальды пульсты зерттеу әдісі;
- тыныс жиілігін, пульсты, олардың ара қатынасын анықтау;
- Н.С. Коротков бойынша АҚҚ өлшеу әдісі;
- балалар аяғынада АҚҚ өлшеуді;
- Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүректің салыстырмалы тұйықтығын (ЖСТ) анықтау әдісі;
- балаларда қантамырлық шоғырды анықтау;
- балаларда жүрек конфигурациясын анықтау;
- сабақ хаттамасын толтыру және зерттеудің нәтижелерін баяндау.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1.Ұрықтың қанайналымы. Туылған сәттен бастап эмбриональды қантамырлық жолдардың жабылу мерзімдері мен механизмдері (аранциев өзегі, овалды тесік, боталлов өзегі)

2.Балалардың жүрегі мен қантамырларының анатомио-физиологиялық ерекшеліктері (массасын, көлемдердің өзгерістері, жүрек камераларының, жас аспектісіне байланысты қантамырлар арақатынасы). Жүректің өткізгіштік жүйесінің ерекшеліктері. Пульс, қанның минуттық және соққылық көлемі, қанайналым жылдамдығы, АҚК, АҚҚ.

3. Жүрек қантамыр жүйесінің патологиясы бар баланы клиникалық зерттеудің әдісі.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 43 беті

4. Әр түрлі жас тобындағы балалардың жүрек алаңын, магистральды қантамырлар аймағын пальпациялау.

6. Балаларда АҚҚ өлшеу әдісі. Пульстың түрлерінің пайда болу себептері. Әртүрлі пульс түрлерінің сипаттамасы (жіптәрізді, дикротикалық, альтернициялық, интермиттирлеуші, парадоксальды, бигеминия кезіндегі пульс).

7. Жүрек ұшы түрткісін пальпациялау әдісі. Жүрек ұшы түрткісінің толық сипаттамасы. Әр түрлі патологиялық жағдайлар кезінде оның өзгеруі. Жүрек ұшының соққысын пальпациялау әдісі, пайда болу себептері;

9. Эпигастриялық пульсацияны анықтау әдісі, пайда болу себептері;

10. Н.С. Коротков бойынша АҚҚ өлшеу әдісі. Әр түрлі жас тобындағы балалардың қалыпты АҚҚ көрсеткішін; Балалар аяғынада АҚҚ өлшеу әдістемесі.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero", 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 44 беті

2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық-емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/ <https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/ <https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

а) сұрақтар:

1. Жүрек аймағын қарау қалай жүргізіледі?
2. Жүрек аймағын пальпациялау қалай жүргізіледі?
3. Өртүрлі топ жасындағы балаларда пальпация жасау ерекшелігін атаңыз.
4. Жүрек- қантамыр жүйесінің ауруларында және науқастың түрлі қалпында жүрек ұшы түрткісінің өзгерісі және қалыпты жағдайдағы сипаттамасы.
5. «мысық пырылы» симптомының механизмі мен диагностикалық мәнін атаңыз.
6. Қантамырлық шоғыр құрамына не кіреді? Қалыпты жағдайда қантамырлық шоғырдың өлшемі қандай?

б) жағдайлық есептер:

1-есеп

1 жасар бала стационарға мынадай шағымдармен түсті: физикалық дамуы артта қалуы, еңтігу, физикалық күштеме не эмоциональды қажылу кезінде күшейетін ауыз-мұрын үшбұрышының цианозына, мазасыз түн ұйқысына.

Объективті қарап тексеру: Жалпы жағдайы орташа ауырлықта. Тері жамылғысы бозғылт, мәрмәр реңімен, ауыз-мұрын үшбұрышының цианозы. Тынысы везикулярлы. ТЖ 48* мин. ЖЖЖ 140 соққы/мин. Жүрек аймағы визуалды өзгермеген. Жүректің салыстырмалы тұйықтығының шекаралары: сол жағы–сол жақ бұғана ортаңғы сызығы бойында, оң жағы - + 0,5см оң парастернальды сызықтан, жоғарғысы - II қабырғааралық. Жүрек тондары анық, ырғағы дұрыс, төстің сол жағында орташа интенсивті эпицентрі 2-қабырғааралықтағы систолалық шу естіледі, 2-тон сол жақ 2-қабырғааралықта күшейген. Перифериялық артериялар пульсациясы анық. Ісінулер жоқ.

Есептің тапсырмасы:

Жүректің салыстырмалы тұйықтығының шекарасын бағалаңыз.

2- есеп

10 жасар қыз стационарға келесі шағымдармен түсті: кішігірім физикалық жүктеме кезінде еңтігуге, жүректің қатты соғуына және жөтелге,

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 45 беті

шаршағыштыққа, периодды түрде іштің ауруына, сирек жағдайда бас ауруына, аяқтағы ауру сезіміне. Синкопэ болмаған.

Объективті қарап тексеру: Жағдайы ауыр. Тері жамылғысы боз, ылғалды, цианотикалық бет қызару, еріндері ашық реңді. Жатқан күйде мойын веналарының айқын емес ісінуі байқалады. Ентігу, ТЖ 24 рет мин. Өкпесінде қатаң тыныс, ылғалды сырылдар. Жүрек– қиғаштық бойынша шекаралары кеңейген, сол жабы – алдыңғы қолтық асты линиясына дейін. Жүрек тондары тұйықталған, 5-нүктеде, ұшында систолалық шу. Ырғағы дұрыс емес, тұрғанда және жатқанда бірен саран минутына 1-2 экстрасистолалар, ЖЖЖ-90 соққы мин, АҚҚ -90/60 мм сн. бғ. Ісінулер жоқ.

Есептің тапсырмасы:

Жүректің салыстырмалы тұйықтығының шекарасын бағалаңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 46 беті

№11

1.Тақырыбы:Балалардағы қалыпты және патологиядағы жүрек аускультациясының ерекшеліктері. Диагностикалық мәннің ерекшеліктері.

2.Мақсаты:білім алушыларға әртүрлі топ жасындағы балаларда жүрек аускультациясының әдісі мен техникасын үйрету.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушыбіліуі керек:

- Жүрек қантамыр жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері;
- Жүрек қантамыр жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты сұрастыру әдісі;
- Өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі;
- Жүрек патологиясы бар науқыстарды қарап тексеру әдістерін: соның арқасында белгілі болған өзгерістердің патогенезі мен диагностикалық мәнін;
- Жүрек аускультациясы әдісі (дәрігер мен науқастың қалпы, фонендоскоп қалпы, аускультацияның негізгі және қосымша нүктелері);
- Систола және диастола кезіндегі жүрекшілік гемодинамика, жүрек жұмысының фазалары;
- 1,2,3,4 тондардың пайда болу механизмі;
- жүрек аускультациясы ережесі;
- жүректі тыңдау нүктелері және кезектілігі (екі әдіс);
- балаларда жүректің негізгі тондарының сипаты: I тонның Pтоннан айырмашылығы;
- жүректің I тонының күшею және әлсіреу механизмі;
- жүректің II тонының күшею және әлсіреу механизмі;
- жүректің функциональды және органикалық шулары, экстракардиальные шулар семиоткасы;
- перикард үйкеліс шуының пайда болу механизмі және плевра үйкеліс шуынан айырмашылығы;

Білім алушыістей алуы керек:

1. жүрек қан тамыр жүйесінің ауруы бар науқас баланы не оның ата-анасын сұрастыру;
2. науқасты қарап тексеру: тері жамылғысына, кеуде қуысының формасына, оның симметриялығына, тірек – қимыл жүйесінде және басқа көріністер;
3. жүректің аускультация әдісін, аускультацияның бар этапын дұрыс орындау, I және 2- тонды дифференциялау;
4. қалыпты және патологиялық тондарды ажырата білу; анықтығын, жиілігін тондар арақатынасы өзгерістерін табу;
5. жүрек аускультациясы нәтижелерін дұрыс сипаттау және аускультация хаттамасын толтыру;

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Балалардағы жүрек аускультациясының ерекшеліктері.
2. Әр түрлі жас тобындағы балаларда жүрек аускультациясы әдісі.
3. Жүрек аускультациясы кезіндегі науқастардың негізгі қалпы
4. Аускультацияның негізгі және қосымша нүктелері.
5. Жүрек жұмысының фазалары. Систола және диастола кезіндегі жүрек ішілік гемодинамика.
6. Қалыпты жағдайда 1,2,3,4 тондардың пайда болу механизмі.

OÑTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 47 беті

7. Бірінші тонның негізгі компоненті және тыңдау орны.
8. Екінші тонның негізгі компоненті және тыңдау орны.
9. Жүректің I және II тондарының аускультативті айырмашылығы.
10. Жүректің III және IV тондарының пайда болу механизмі
11. Балалардың фонокардиограммаларының ерекшелігі.
12. жүректің I тонының күшею және әлсіреу механизмі;
13. жүректің II тонының күшею және әлсіреу механизмі;
14. Жүрек шуларының жіктелуі;
15. Жүректің функциональды және органикалық шулары, экстракардиальные шулар семиоткасы;

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, Tbl.

6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудегейін бағалауға арналған бақылау түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7. Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 48 беті

4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А., <https://aknurpress.kz/login> 2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017 / <https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016 / <https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

сұрақтар:

1. Балалардағы жүректі тыңдау орындары мен кезегі?
2. Жүректің бірінші тоны жүрек циклының қай периодында пайда болады?
3. Систола фазаларын атаңыз. Жүректің бірінші тоны қай фазада пайда болады?
4. Жүректің бірінші тоны неше компоненттен тұрады? Әр компонент нені білдіреді?
5. Жүректің бірінші тонының уақыттық және жиіліктік сипаттамасын айтыңыз. Жүректің бірінші тонына қай тыңдау нүктесінде сипаттама беріледі?
6. Жүректің екінші тоны жүрек циклының қай периодында пайда болады?
7. Диастола фазаларын атаңыз. Жүректің екінші тоны қай фазада пайда болады?
8. Жүректің екінші тоны неше компоненттен тұрады? Әр компонент нені білдіреді?
9. Жүректің екінші тонының уақыттық және жиіліктік сипаттамасын айтыңыз. Жүректің екінші тонына қай тыңдау нүктесінде сипаттама беріледі?
10. Жүректің үшінші тоны диастоланың қай фазасында пайда болады? Жүректің үшінші тонының уақыттық және жиіліктік сипаттамасын айтыңыз. Жүректің физиологиялық үшінші тоны. Жүректің төртінші тоны диастоланың қай фазасында пайда болады? Жүректің төртінші тонының уақыттық және жиіліктік сипаттамасын айтыңыз.
11. Жүректің I тонының ажырау және екіеселенуінің пайда болу механизмі, қай жерлерде ол тыңдалады?
12. Жүректің II тонының ажырау және екіеселенуінің пайда болу механизмі, қай жерлерде ол тыңдалады?
13. Екіжармалы қақпақша жетіспеушілігі кезінде пайда болатын шу, қай жерлерде ол тыңдалады, қалай өтеді, тыныстың қай фазасында күшейеді?
14. Аортальды қақпақша жетіспеушілігі кезінде пайда болатын шу, қай жерлерде ол тыңдалады, қалай өтеді?
15. Үшжармалы қақпақша жетіспеушілігі кезінде пайда болатын шу, қай жерлерде ол тыңдалады, қалай өтеді, тыныстың қай фазасында күшейеді?
16. Жүректің өкпе артериясы тарылу шуының пайда болу механизмі және сипаты, қай жерлерде ол тыңдалады?
17. Жүректің перикард үйкеліс шуының пайда болу механизмі және сипаты, қай жерлерде ол тыңдалады?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 49 беті

18. Жүректің плевроперикардальды шудың пайда болу механизмі және сипаты, қай жерлерде ол тыңдалады?

б)тесттер:

1. 3 жастағы баланың жүректің салыстырмалы шекарасының жоғарғы шекарасы орналасқан:

- A. I қабырға аралық
- B. II қабырға аралық
- C. II қабырға
- D. III қабырғаның жоғарғы шеті
- E. III қабырғаның төменгі шеті

2. 5жастағы баланың жүректің салыстырмалы шекарасының сол шекарасы орналасқан:

- A. Сол жақ бұғана орта сызығы бойымен 2 см сыртқа.
- B. Сол жақ бұғана орта сызығы бойымен 1 см сыртқа
- C. Сол жақ бұғана орта сызығы бойымен 1,5 см сыртқа
- D. Сол жақ бұғана орта сызығы бойымен 0,5 см см сыртқа.
- E. сызық бойында немесе сол жақ бұғана орта сызығы бойымен 0,5 см ішке.

3. 13 жастағы жүректің салыстырмалы шекарасының оң жақ шекарасы орналасқан:

- A. Оң жақта төс сызығынан 2 см сыртқа.
- B. Оң жақта төс сызығынан 1 см сыртқа.
- C. Оң жақта төс сызығынан 1,5 см сыртқа.
- D. Сол жақта бұғана орта сызығы бойымен 0,5 см сыртқа.
- E. Оң жақ төс сызығы бойында.

4. Жүректің сол жақ салыстармалы тұйық шекарасының сыртқа ығысуы байланысты болуы мүмкін..:

- A. Сол жақты экссудативті плеврит.
- B. Сол жақжүрекшеніңгипертрофиясы.
- C. Оңжақжүрекшеніңгипертрофиясы.
- D. Оңжақжүрекшеніңдилатациясы.
- E. Сол жаққарыншаныңгипертрофиясы.

5. Жүректің жоғарғы салыстармалы тұйық шекарасының ығысуы байланысты болуы мүмкін..:

- A. Сол жақты пневмоторакста.
- B. Сол жақ жүрекшенің гипертрофиясы.
- C. Оң жақ жүрекшенің гипертрофиясы
- D. Оң жақ жүрекшенің дилатациясы
- E. Сол жақ қарыншаның гипертрофиясы

6.Жүректің сол жақ салыстармалы тұйық шекарасының сыртқа ығысуы байланысты болуы мүмкін..:

- A. Оң жақты экссудативті плеврит.
- B. Жүрекше аралық перденің ақауы.
- C. Митральды қақпақтың жетіспеушілігі.
- D. Аортаның стенозы.
- E. Ревматикалық емес кардит.

7. Екі жастағы баланың жүрек тоны сипатталады:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 50 беті

- А. ересектерге карағанда қаттырақ.
- В. Әлсіреген.
- С. Жүрекнегізіндедыбыстарыбірдей.
- Д. өкпеартериясыныңүсінде II тонныңақценті.
- Е. жүрекұшында II тон, I тонғакарағандажақсыестіледі.
- 8. Жүректеекітонныңкүшеюі де байқаладымынажағдайда:
- А. Миокардиттер.
- В. Сол жаққарыншаның гипертрофии.
- С. Жеделжүрекжетіспеушілігі.
- Д. өкпеэмфиземасы.
- Е. митральдықақпақтың стенозы.
- 9. Функциональдышуларбайланысты:
- А. қақпақтардыңдеформациясы.
- В. миокард тонусыныңтөмендеуі.
- С. хордалардыңқысқаруы.
- Д. эндокардтыңорганикалықөзгерісі.
- Е. миокардтың склерозы.
- 10. Органикалықшулардыңсипатталады:
- А. дыбыстыңкүштілігімен.
- В. Лабильділігімен.
- С. Жүрекаймағынаншықпайды.
- Д. Дене қалпынөзгерткендежәнефизикалықжүктемеденсоңкүшейеді.
- Е. Тынысалғандаөзгереді.
- 11. Систолалықорганикалық шу естіледі:
- А. Митральды стенозы.
- В. Үшжармалықақапақтың стенозы.
- С. Үшжармалықақапақтыңжетіспеушілігі.
- Д. Аорта қақпағыныңжетіспеушілігі.
- Е. Өкпеартериясықақпағыныңжетіспеушілігі.

в) жағдайлық есептер:

1. Бір жастағы баланың шағымдарында бронхиттің қайталанғаны анықталды: тері түсінің бозғылттығы, жүрек ұшы түрткісінің әлсіреуі; жүректің оң жақ салыстырмалы тұйық шекарасы, оң жақ төс сызығы бойымен 3 см сыртқа орналасқан, сол жақ – сол жақ бұғана орта сызығы бойымен 2,5 см сыртқа орналасқан, жоғары – II қабырға. Тексеруден соң жүрек ақауы диагностикаланды – жүрекше аралық перденің ақауы.

Бұл балада қандай аускультациялық өзгеріс болуы мүмкін?

Жүрек бөлімдерінің өлшемін бағалаңыз.

2. 8– айлық баланың анасы шағымданады жиі респираторлы ауруларға және кезеңді түрде жөтелге. Объективті: тері түсі бозғылт, гипотрофия белгілері, жүрек ұшы түрткісінің айқындалуы, перкуторлы – жүректің сол жақ салыстырмалы тұйық шекарасы ығысқан. Диагностикалық тексеруден соң, ашық артериялық өзек анықталды.

Жүрек аускультациясының көрінісі немен байланысты?

3. 13 жастағы ер бала енгіуге, жүректің тез соғуына, жөтелге шағымданады. Тексеру барысында шырышты қабаттардың цианозы, жүректің жоғарғы

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 51 беті

салыстырмалы тұйық шекарасы –III қабырғаның жоғарғы қыры, аускультацияда – жүрек ұшында бірден қысқа күшейген (хлопающий) 1 тон және диастоалық предсистоламен күшейген шу.

Клиникалық көрініс қандай жүрек ақауын сипаттайды?

4. 5-жастағы бала митральды қақапақтың айқын емес регургитациясымен диагностикаланды.

Қандай аускультативті феномен бірге кеш систоалық шуды тыңдауға болады? Баладағы жүректің салыстырмалы тұйық шекарасын атаңыз.

5. 10-жастағы бала енгігу байқалады; ЖСЖ – 98 рет/мин.; жүрек ұшы түрткісі әлсіреген; аускультацияда – тондары әлсіреген; жергілікті тыңдалған шу, систолада, диосталада, стетоскопты батырғанда, алға қарай еңкегенде күшейеді; жатқан қалыпта жөтел азайады.

Шуды атаңыз. Қандай ауруда болуы мүмкін?

Жауаптары.

1. Күшейген 1 тон үшжармалы қақапшаның орнында, өкпе артериясының үстінде II тонның бөлінуі. Систоалық шудың эпицентрі II-III қабырғаарал. төстің сол жағында.

Жүректің оң жақ салыстырмалы тұйық шекарасы оң жүрекше есебінен ұлғайған, сол– оң қарыншаның ұлғайып солға ығысуынан.

2. Өкпе артериясының үстінде II тонның акценті және бөлінуі (кіш қан айналым шеңберінде қысымның жоғарлау есебінен), төстің сол жағында II қабырға аралықта систоло-диастоалық шу (үлкен және кіші қан айналым шеңберінің арасындағы қысым айырмашылығының өсуінен, систола, диастола кезінде қанды лақтыру кезінде).

3. Митральды стеноз.

4. Кеш- немесе ортасистоалық түрткі. Шекаралары қалыпты: оң – төстің оң жақ қырынан 1см сыртқа, жоғары – II қабырға аралық, сол – сол жақ бұғана орта сызығы бойынан 1см сыртқа.

5. Перикардтың үйкеліс шуы. Перикардит.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 52 беті

№12

1.Тақырыбы: Асқорыту жүйесінің патологиясымен әр түрлі топ жасындағы науқас балаларды тексеру әдістері. Диагностикалық мәні.

2.Мақсаты: білім алушыларға асқорыту жүйесінің ауруларымен ауыратын науқас баладан немесе ата-анасынан шағым жинауды үйрету, әртүрлі топ жастағы науқас балаларды қарауды түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушыбіліуі керек:

- Асқорыту жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты сұрастыру әдісі;
- Өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі;
 - ауызқуысы мен тілді қарапшығу әдісі;
 - Ішті қарап шығу әдісі (формасы, тыртықтар, стриялар, жарықтар, тамырастылық көктамыр кеңеюі, тыныс алу актісіне қатысу);
- құрсақ қуысында бос сұйықтықты анықтау әдісі (асцит): флюктуация әдісі, перкуссия;
- асқазанның төменгі шекарасын анықтау әдісі (перкуссия, аускультуоаффрикция әдісі, «шылпылдау шуы» әдісі);
- іштің беткей пальпациясын жасау әдісі;
- іштің тік бұлшықеттерінің ажырау дәрежесін анықтау әдісі;
- Щеткин-Блюмберг симптомын анықтау әдісі;
- Образцов-Стражеско бойынша терең тайғыш пальпация әдісі;
- В.П. Образцов және Н.Д. Стражеско бойынша сигматәрізді және соқыр ішекті пальпация әдісі;
- В.П. Образцов және Н.Д. Стражеско бойынша жоғары көтерілуші, көлденең, төмен түсуші тоқ ішектің бөлімдерін пальпациялау әдісі;
- бауырдыпальпациялаутехникасы мен әдісі;
- өтқабынпальпациялаутехникасы мен әдісі;
- Курлов бойыншабауырдыперкуссиялаутехникасы мен әдісі;
- М.Г. Курлов әдісібойыншабауырдыңабсолюттытұйықтығыныңөлшемдеріңанықтауәдісі;
- құрсақтыңалдыңғықабырғасының ауру нүктелерінпальпациясынжүргізуәдісі: Кер, Мейо-Робсон, Де-Жарден, Боаса, Оппенховскийнүктелері;
- Өтқабынанықтаусимптомдары: Кер, Ортнер, Мюсси-Георгиевский;
- көкбауырпальпациялаутехникасы мен әдісі;
- көкбауырперкуссиялаутехникасы мен әдісі; балалардақалыптыөлшемдер;

Білім алушы істей алуы керек:

- Асқорыту жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты дұрыстап сұрастыру, шағымдарын дұрыс бағалау, негізгі және екіншілік шағымдарды айқындау;
- ауру мен өмір тарихын жинау, ауру себебін анықтау, еңбек шарттарын пен өмір жағдайының, зиянды әрекеттерінің асқорыту жүйесі ауруларының дамуына әсерін анықтау;
- асқазан мен ішек аурулары бар науқастарды қарау әдісін ұғыну;
- ауыз қуысы мен тілді қарап тексеру әдісін орындау;
- ішті қарап тексеру әдісін орындау;
- асцитты анықтау әдістерін өткізу;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 53 беті

- беткей айқындаушы пальпация жүргізу;
- Образцов-Стражеско бойынша терең тайғыш пальпация әдісін орындау;
- іштің перкуссиясы мен аускультациясын жүргізу;
- Курлов әдісі бойынша бауырдың абсолютты тұйықтығының өлшемдерін анықтаумен бірге бауырды перкуссиялау, пальпациялау, жалры қарау әдістерін білу;

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Әртүрлі жас топ балаларының асқорыту жүйесінің анатомо-физиологиялық олардың диагностикалық мәні;
2. Асқорыту ағзаларының аурулары бар науқасты сұрастыру әдісі;
3. Жүрек қантамыр жүйесі ағзаларының аурулары бар науқасты сұрастыру әдісі;
4. Іш сызықтарының топографиясы, ішкі ағзалардың осы сызықтарға проекциясы;
5. ауыз қуысы мен тілді қарап тексеру
6. ішті қарап тексеру (формасы, тыртықтар, стриялар, жарықтар, тамырастылық көктамыр кеңеюі, тыныс алу актісіне қатысу);
7. құрсақ қуысында бос сұйықтықты анықтау әдісі (асцит): флюктуация әдісі, перкуссия;
8. Асқазанның төменгі шекарасын анықтау әдісі (перкуссия, аускультация, аффрикция әдісі, «шылпылдау шуы» әдісі); Қалыпты жағдайда асқазанның төменгі шекарасын орналасуы;
9. Іштің беткей айқындаушы пальпация жүргізу; Пальпация ережелері. Іштің беткей айқындаушы пальпация жүргізу маңызы;
10. Іштің тік бұлшықеттерінің ажырау дәрежесін анықтау әдісі; қалыпты жағдайдағы сипаты;
11. Щеткин-Блюмберг симптомын анықтау әдісі; Оны жасау маңызы;
12. В.П. Образцов және Н.Д. Стражеско бойынша сигматәрізді және соқыр ішекті пальпация әдісі;
13. В.П. Образцов және Н.Д. Стражеско бойынша жоғары көтерілуші, көлденең, төмен түсуші тоқ ішектің бөлімдерін пальпациялау әдісі;
14. Бауыр, көкбауыр ауруы бар науқастарды сұрастыру әдісі;
15. Курлов әдісі бойынша бауырдың абсолютты тұйықтығының өлшемдерін анықтау әдісі;
16. Қалыпты жағдайда бауырдың өлшемдері. Патология кезіндегі өзгерістер;
17. Балаларда бауырды пальпациялау әдісі;
18. Балаларда өт қабын пальпациялау әдісі;
19. Балаларда көкбауырды перкуссиялау әдісі. Қалыпты өлшемдері;
20. Балаларда көкбауырды пальпациялау әдісі;

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, Тbl.

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 54 беті

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Н.А. Геппе, Н.С. Подчерняевой. Пропедевтика детских болезней : учебник. М. : ГЭОТАР - Медиа, 2008, 2012. - 464 с.
6. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. - <http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

тесттер:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 55 беті

1. 12 айлық баладағы асқазанның көлемі қанша?

A.80-100 мл.

B.300 мл.

C.500 мл.

D.800 мл.

E.700 мл.

2.Нәрестенің денесі мен ішек ұзындығының ара-қатынасын көрсетіңіз:

A. 2:1

B.5,4:1

C.1:1

D.8,3:1

E.3:1

3. Балалардағы бауырдың қабырға доғасы бойынан 1-2 см сыртқа шығыңқы болуының жастық көрсеткіші:

A.1-2 жасқа дейін

B.10 жасқа дейін

C.5-7 жасқа дейін

D. 2-3 жасқа дейін

E. 12 жасқа дейін

4.Ерте жастағы балаларда жіңішке ішектегі сіңірілу процессінің ерекшелігі қандай?

A. су, витаминдер, минеральды заттар сіңіріледі

B. аз мөлшерде тұз, су, глюкоза сіңіріледі

C.витаминдержәне глюкоза сіңіріледі

D.гидролизденгенакуыз,майлар, көмірсу өнімдерінің сіңірілуі

E.тек қана су жәнеминеральдызаттарсіңіріледі

5. Нәрестелерде ішек микрофлорасыныңерекшелігінкөрсетіңіз?

A.ішектаяқшаларыбасымырақ

B.кокк флоралары басымырақ

C. лактобактериялар басымырақ

D. саңырауқұлақ флоралары басымырақ

E. бифидумфлоралары басымырақ

6. Дені сау нәрестедегі құсудың (регургитация) себебі:

A. асқазанның горизонтальды қалпы

B. кардиальды бөлігінің жетіспеушілігі

C.аэрофагия

D. барлық аталғандар соның ішінде А және В

E.барлықаталғандарсоныңішіндеА, В, С.

7. Балалардағы ішек инвагинация дамуының себептеріне жатады, мынадан басқа:

A. ішек ұзындығының үлкен болуы

B. ішектің жоғары жылжымалығы

C. анти- перистальтикалыққозғалыстыңболуы

D. май қатпарларының үлкен өлшемі

E. соқыр ішектің ретроцекальдыорналасуы

б)Ситуациялыклиникалыкесептер:

QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 56 беті

1-есеп. Бала 1 айда. Әр тамақтандырудан кейін кішкене тамақ мөлшерімен кекіреді. Емшекпен емізулі. Бір айда 650 гр салмақ қосты. Кекірудің себептері қандай болуы мүмкін? Қандай алдын алу шаралары бар?

2-есеп. 3 айлық нәрестенің анасы педиатрға баланың көп мөлшерде сілекей ағуына шағымданып келді. Тістері жоқ. Осы симптомның пайда болуына не себеп болды?

3-есеп. Педиатр 8 айлық баланы физикалық тексеру кезінде пальпаторлы және перкуторлы бауырдың төменгі шекарасының қабырға астынан 3 см шығып тұрғанын анықтады: консистенциясы эластикалық, ауру сезімсіз, айналмалы. Дәрігердің тактикасы?

в) тесттер:

1. Дені сау балалардың бауыры қабырға астынан неше жасқа дейін шығып тұрады:

- A. 5 – 7 жас
- B. 3 – 5 жас
- C. 7 – 9 жас
- D. 9 – 11 жас
- E. 11 – 13 жас

2. Ерте жастағы балалардың бауыр ерекшеліктеріне жатады:

- A. Мөлшері салыстырмалы үлкен
- B. Мөлшері салыстырмалы үлкен және сол бөлігі үлкен.
- C. Сол бөлігі салыстырмалы үлкен.
- D. Терең талшықты дәнекер тін бар құрамында
- E. Өлшемдері үлкен адамдарға сай

3. 1 жас балалардың ұйқы безінің ерекшеліктеріне жатады:

- A. эндокриндік функциясының жоғарғы белсенділігі
- B. туылған кезде эндокринді функциясы жақсы дамымаған
- C. туылған кезде экзокринді функциясы жақсы дамымаған, ферменттер белсенділігі төмен
- D. ферменттер белсенділігі қалыпты
- E. экзокриндік функциясының жоғарғы белсенділігі

4. Асцитке қандай перкуторлы дыбыс сай:

- A. тұйық
- B. тимпаникалық
- C. қораптық
- D. тұйық - тимпаникалық

5. Мейо-Робсон нүктесін пальпациялағанда ауру сезімі қай ағзаның зақымдалуына тән:

- A. Ұйқы безі құйрығы
- B. Ұйқы безі басы
- C. Өт қабы
- D. 12-елі ішек
- E. Аш ішек

6. Диета бұзғанда пайда болатын арқаға иррадиацияланатын айқын ауру сезімі тән:

- A. панкреатитке
- B. холециститке

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 57 беті

- С. Жара ауруына
- Д. Өт жолдарының дискенезиясына
- Е. гепатитке
- 7. Оң жақ қабырға астында айқын ауру сезімі тән
- А. 12-елі ішек жара ауруы
- В. гипокинетикалық тип бойынша өт жолдарының дискенезиясы
- С. жедел гастрит
- Д. жедел панкреатит
- Е. гиперкинетикалық тип бойынша өт жолдарының дискенезиясы
- 8. Оң жақ қабырға астында тартып ауру сезімі тән:
- А. Жаралы колит
- В. гиперкинетикалық тип бойынша өт жолдарының дискенезиясы
- С. жедел гастрит
- Д. жедел панкреатит
- Е. гипокинетикалық тип бойынша өт жолдарының дискенезиясы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 58 беті

№13

1.Тақырыбы:Зәр шығару жүйесінің патологиясы бар әртүрлі жастағы науқас балаларды зерттеу әдістерінің ерекшеліктері. Диагностикалық мәні.

2.Мақсаты: білім алушыларғанесеп шығару жүйесінің ауруларымен науқас баладан немесе ата-анасынан шағым және анамнез жинауды, сонымен қатар несеп шығару жүйесінің физикалық тексеру әдісін үйрету.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушы біліуі керек:

- Әртүрлі жас тобындағы балалардың несеп шығару жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері және оның клиникалық маңызы;
- несеп шығару жүйесі ауруы бар науқасты сұрастыру ерекшеліктері;
- өмір және ауру тарихының ерекшеліктері;
- бүйрек пальпациясын пальпациялау техникасы мен әдісі;
- құрсақ қуысында бос сұйықтықты анықтау әдісі;
- несептардың пальпация жасау техникасы мен әдісі;
- іші толған қуықтың жағдауын анықтау үшін қуық перкуссия әдісі;
- Пастернацкий симптомын анықтау әдісі;
- баланың бөлетін тәуліктің несепін мөлшерін бағалау, жасына байланысты қуықтың көлемін, несеп шығару жиілігін бағалау;
- анурия, олигоурия, полиурия, гипостенурияжайлытүсінік;
- жалпызәр анализы, несептегіформалықэлементтердісандықанықтауәдісі, Зимницкийпробасынжәнебактеририядәрежесінбағалау;
- тәуліктіксалурияжайлытүсінік, оксалаттар, ураттаркөрсеткіштері;
- бүйрекқызметініңсипаттайтынбиохимиялықкөрсеткіштер: жалпы белок, фракцияларымен, холестерин, креатинин, мочеви́на, натрий, калий, қалдық азот, несепқышқылы.

-

Балаларданесепшығаружүйесініңпатологиясындиагностикалаудыңинструментальды әдістері;

Білім алушыістей алуы керек:

- несеп шығару жүйесі ағзалары ауруы бар науқасты қарап шығу және сұрастыру: бел аймағында ауырсыну, дизуриялық көріністер, ісінулер және т.б.
- бүйрек пальпациясын жүргізу;
- құрсаққуысында бос сұйықтықтыанықтау;
- қуық пальпациясын жүргізу;
- ішітолғанқуықтыңжағдауынанықтауүшінқуықперкуссиясынжасау;
- несептардың жоғарғы және ортаңғы ауру нүктелерін анықтау;
- Пастернацкий симптомынанықтау;
- перифериялық ісінулерді анықтау;
- Несеп зерттеулерін интерпритациялау: жалпы несеп анализы, Нечипоренко әдісі бойынша несеп талдауы, Зимницкий әдісі бойынша несеп талдауы, Каковский-Аддис әдісі бойынша несеп талдауы, Амбурже әдісі бойынша несеп талдауы, микроорганизмдердің антибиотикке сезімталдығын анықтау үшін несепті бактериологиялық себу;
- Қан сарысуының биохимиялық көрсеткіштерін интерпритациялау: жалпы белок, фракцияларымен, холестерин, креатинин, мочеви́на, натрий, калий,қалдық азот

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 59 беті

- Несеп шығару жүйесі органдарының ауруын анықтау кезіндегі инструментальды зерттеулердің нәтижелерін интерпритациялау;

- Сабақ хаттамасын толтыру және нәтижелерді баяндау.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Әртүрлі жас тобындағы балалардың несеп шығару жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері және оның клиникалық маңызы;
2. несеп шығару жүйесі ауруы бар науқысты сұрастыру әдісі.
3. бүйрек пальпациясын пальпациялау техникасы мен әдісі.
4. құрсақ қуысында бос сұйықтықты анықтау әдісі.
5. несепардың пальпация жасау техникасы мен әдісі.
6. ішітолған қуықтың жағдайын анықтау үшін қуық перкуссия әдісі.
7. несепардың жоғарғы және ортанғы ауру нүктелерін анықтау.
8. Пастернацкий симптомын анықтау әдісі.
9. Балалардағы бүйректің функциональды жағдайын зерттеу әдістері. Жалпы зәр анализінің сипаттамасы: макро -микроскопиялық зерттеу. Қалыпты көрсеткіштер.
10. Несептегі формалық элементтерді сандық анықтау әдісі, Зимницкий пробасын және бактерия дәрежесін бағалау;
11. Анурия, олигоурия, полиурия, гипостенурия жайлы түсінік; тәуліктік салурия жайлы түсінік, оксалаттар, ураттар көрсеткіштері.
12. Қан сарысуының биохимиялық көрсеткіштері: жалпы белок, фракцияларымен, холестерин, креатинин, мочеви́на, натрий, калий, қалдық азот
13. Балалардағы несеп шығару жүйесі органдарының ауруын анықтау кезіндегі инструментальды зерттеулер

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі

түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізудеңгейін бағалауға арналған бақылау

түрлері: НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Акнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.

QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 60 беті

3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

1. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login> 2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. -<http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

Тесттер

1. Балада қанша жасқа дейін бүйректің құрылысы бөліктік сипатта болады?
 - A. 1 жасқа дейін
 - B. 2 жасқа дейін
 - C. 3- жасқа дейін
 - D. 10 жасқа дейін
 - E. 14 жасқа дейін
2. Жаңа туылған нәрестеде бүйрек салмағы дене қатынасының қанашасын құрайды?
 - A. 1:50
 - B. 1:80
 - C. 1:100
 - D. 1:150
 - E. 1:200
3. Жаңа туылған нәрестеде несеп тығыздығы:
 - A. 1006-1012
 - B. 1002-1006
 - C. 1012-1020
 - D. 1020-1025
 - E. 1025-1030
4. Баланың бірінші жылында гломерулярлы шумақтың диаметрі құрайды:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 61 беті

- А. 45 мкм
 В. 88 мкм
 С. 150 мкм
 Д. 190 мкм
 Е. 210 мкм
5. Жаңа туылған нәрестеде бүйректің тығыздаушы және милы қабатының қалыңдығының қатынасы:
- А. 1/2
 В. 1/3
 С. 1/4
 Д. 1/5
 Е. 1/10
6. Қанша жаста шумақтың құрылысы ересектердегідей болады?
- А. 1 жаста
 В. 2 жаста
 С. 5 жаста
 Д. 10 жаста
 Е. 14 жаста
7. Нәрестелерде бүйректің анатомиялық ерекшелігіне жатпайды:
- А. өлшемінің салыстырмалы үлкен болуы (ересектермен салыстырғанда)
 В. бөлікті құрылыс
 С. салыстырмалы түрде жоғары орналасқан
 Д. әлсіз фиксация
 Е. тығындық беті нашар дамыған
8. Ересектерде гломерулярлы шумақтың диаметрі құрайды:
- А. 45 мкм
 В. 88 мкм
 С. 150 мкм
 Д. 190 мкм
 Е. 210 мкм
9. Нәрестелерде қуықтың көлемі құрайды:
- А. 30 мл.
 В. 80 мл.
 С. 100 мл.
 Д. 200 мл.
 Е. 1000 мл.
10. Бір айлық баланың тәулігіне несеп шығару мөлшері (саны):
- А. 4-6 рет
 В. 6-10 рет
 С. 10-15 рет
 Д. 15-20 рет
 Е. 20-25 рет
11. 10 жастағы баланың тәуліктік орташа несеп шығару көлемі:
- А. 500-1000 см³
 В. 1000-1200 см³

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 62 беті

С. 1300-1500 см³

Д. 2000-2500 см³

Е. 1500-2000 см³

12. Гломерулонефриттесипатталадыкөрініс:

А. систолалықартериалыққысымныңжоғарлауы

С. пульстікқысымныңжоғарлауы

Д. диастолалық қысымның жоғарлауы

Е. орталық веноздық қысымның төмендеуі

Тесттер:

1. Гематурия – бұл...:

А) несепте белок болуы

В) несепте эритроциттер болуы

С) несепте лейкоциттер болуы

Д) несепте цилиндрлер пайда болуы

Е) несепте қанттың пайда болуы.

2. Уремия дамиды...:

А) жедел пиелонефритте

В) созылмалы гломерулонефритте

С) созылмалы гломерулонефритте

Д) несеп тас ауруында

Е) циститте

3. Зимницкийсынамасын орындауға салыстырмалы қарама қарсы көрсеткіш ...:

А) айқын глюкозурия

В) жүрек ақаулыры

С) несеп айдағыш препараттарды қолдану

Д) жоғары артериальды қысым

Е) антацидтер қабылдау

4. Зимницкий сынамасы арқылы сипатталатын бүйрек функциясы:

А) концентрационды

В) гемопозде қатысуы

С) секреторлы

Д) гормональды

Е) дезинтоксикационды

5. Пиелонефрит кезіндегі негізгі шағымдарға жатпайды:

А) ісінулер

В) жиі несеп шығару

С) температура жоғарылауы

Д) бел аймағында ауру сезімі

Е) несеп шығару кезіндегі ауру сезімі

6. Несеп жолдары инфекциясы симптомдарына жатпайды:

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 63 беті

- A) дизурия
 - B) гематурия
 - C) поллакиурия
 - D) қалтыраумен лихорадка
 - E) лейкоформуланың солға жылжуымен лейкоцитоз
7. Бүйректік ісінудің ерекшеліктері:
- A) төменгі жақтан басталады
 - B) кешке көріне бастайды
 - C) беттен басталады
 - D) тығыз
 - E) цианотикалық
8. Никтурия – бұл...:
- A) несептің кідіруі
 - B) түнгі диурездің күндізгі диурезден басымдығы
 - C) несептің тығыздығының төмендеуі
 - D) несептің аз порциямен бөлінуі
 - E) несеп тоқтамауы
9. Изостенурия – бұл...:
- A) несептің әртүрлі порцияларының көлемі бірдей болуы
 - B) несептің тығыздығының төмендеуі
 - C) несептің тығыздығының монотонды төмендеуі
 - D) несептің тығыздығының жоғарылауы
 - E) несеп тоқтамауы
10. Бүйрек аурулары кезіндегі функциональды сынамалар:
- A) Аддис-Каковский сынамасы
 - B) Нечипоренко сынамасы
 - C) Зимницкий сынамасы
 - D) үшстакандысынама
 - E) Томпсон сынамасы
11. Экскреторлы урография жасауға қарсы көрсеткіш...:
- A) жедел пиелонефритте
 - B) созылмалы пиелонефритте
 - C) созылмалы бүйрек жеткіліксіздігіенде
 - D) несеп тас ауруы
 - E) цистит
12. Бүйректің концентрациялық функциясын анықтауға болады ...:
- A) Нечипоренко бойынша несеп талдауы
 - B) жалпы несеп талдауы
 - C) Зимницкий бойынша несеп талдауы
 - D) Томпсон сынамасы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 64 беті

Е) бактериальды себу

13. Бүйректің концентрациялық функциясын анықтауға болады ...:

- А) Томпсон ұштакандысынамасы
- В) Нечипоренко бойынша несеп талдауы
- С) Зимницкий бойынша несеп талдауы
- Д) жалпы несеп талдауы
- Е) қант талдауы

14. Несептің қышқыл реакциясы кездеседі:

- А) тамақтануда жануарлар белогы көп болса
- В) тамақтануда шөп шалаң көп болса
- С) тамақтануда сүт өнімдері көп болса
- Д) бүйректің қабыну кезінде
- Е) тамақтануда сүт өнімдері және көп шөп шалаң болса

15. Бүйректің артериальды гипертензияның ерекшелігі:

- А) үлкен пульстық қысым
- В) кішкентай пульстық қысым
- С) қалыпты пульстық қысым
- Д) гипотензивтітерापиданжақсы эффект болу
- Е) криздік ағым

1. Несептің физикалық қасиеттері: мөлшері, түсі, иісі, тығыздығы, рН, Зимницкий сынамасы, диагностикалық маңызы.

2. Протеинурия дегеніміз не ?

3. Глюкозурия себептерін айтыңыз.

4. Аддис-Каковский, Нечипоренко бойынша несеп талдаулырын және Реберг сынамасын қалай жасайды?

5. Бүйрек ауруларын анықтау үшін қандай инструментальды зерттеу әдістері бар?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 65 беті

№14

1.Тақырыбы:Қан жасау жүйесінің патологиясы бар әртүрлі жастағы науқас балаларды зерттеу әдістерінің ерекшеліктері. Диагностикалық мәннің ерекшеліктері.

2.Мақсаты:білім алушыларға қан жасау ағзаларының патологиясымен науқастарды клиникалық тексеру әдісін, зертханалық тексерудің ерекшелігін түсіндіру.

3. Оқыту міндеттері:

Білім алушы біліуі керек:

- Әртүрлі жас тобындағы балалардың қан жасау жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері;
- қан жасау жүйесі ауруы бар науқасты сұрастыру ерекшеліктері;
- қан жасау жүйесі ауруы бар науқастың өмір және ауру тарихының ерекшеліктері;
- перифериялық лимфатикалық түйіндерді пальпациялау әдісі;
- көкбауыр пальпациясы мен перкуссия жасау әдісі;
- жалпақ түтікшелі сүйектерді перкуссиялағандағы ауру сезімін анықтау үшін перкуссиялау әдісі;
- қан жасау жүйесін зерттеудің зертханалық және инструментальды әдістері;

Білім алушы істей алуы керек:

- науқасты қарау:
 - а) төсектегі қалпы, науқастың физикалық дамуын;
 - б) тері түсінің өзгерісі, құрғақтығы;
 - в) көзге көрінетін шырышты қабаттың өзгерісі;
 - г) тері асты май қабаттарының өзгерісі;
 - д) буынның деформациясы және басқа да өзгерістері.
- перифериялық лимфа түйіндерін пальпация жасау;
- көкбауырға пальпация жасау;
- бауырға пальпация жасау;
- буын флюктуациясын анықтау;
- жалпақ түтікше сүйектерге ауырсынуды анықтау мақсатында перкуссия жасау;
- қан жүйесін тексеру әдісіндегі зертханалық анализ нәтижесін талдау.

4.Сабақтың негізгі сұрақтары:

- 1.Әртүрлі топ жасындағы балаларда қан жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшелігі және оның клиникалық маңызы.
- 2.Қан жүйесі патологиясымен науқасты клиникалық тексеру әдісі:
- 3.қараудың ерекшелігі: төсектегі қалпы, тері түсі мен көзге көрінетін шырышты 4.қабаттары; тері асты май қабаттарын бағалау, сүйектер мен буындардың 5.деформациясын анықтау; іштің формасы;
- 6.перифериялық лимфа түйіндерінің пальпациясы.
- 7..жалпақ және түтікше сүйектердің перкуссиясы.
8. Тексеруге алынатын материалдың техникасы мен ережесі.
9. Балалардағы имунотәпшылықтың диагностикалық әдісі
- 10.Зертханалық тексеру нәтижесін бағалау.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі

түрлері/әдістері/технологиялары:сабақтақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 66 беті

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізуденгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин – Алматы. Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

- 1.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
- 2.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
- 3.Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
- 4.Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
- 6.Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login>2012
- 7.Кильдиярова, Р.Р. и др.Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. -<http://rmebrk.kz/>
- 8.Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8.Бақылау:

а)сұрақтар:

1. Гематологиялық аурулары бар әртүрлі жастағы балалардың негізгі шағымдарын айтыңыз.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 67 беті

2. Гематологиялық патологиядағы терінің, шырышты қабаттардың (бозару, сарғаю), тілдің, тырнақтардың өзгеруін және олардың себептерін айтыңыз.
3. Сүйек, жүрек-тамыр жүйесі тарапынан қан жүйесінің патологиясы бар баланы жалпы тексеру кезінде қандай патологиялық өзгерістер анықталады?
4. Балалардағы көкбауырды пальпациялау және перкуссиялау әдісін айтыңыз.
5. Қан жүйесінің патологиясын зерттеудің аспаптық және зертханалық әдістері туралы айтып беріңіз.

б)тесттер:

1. Постнатальнды кезеңдегі негізгі қан жасау ағзасы:

- А. көкбауыр
- В. бауыр
- С.лимфоидты жиынтық
- Д. сүйек кемігі
- Е.ретикулоэндотелиальды жүйе

2. Құрсақшілік дамудың ІІІ және Vайлар аралығындағы негізгі қан жасау ағзасы:

- А. көкбауыр
- В. сары қапшық
- С.бауыр және көкбауыр
- Д. сүйек кемігі
- Е.лимфа түйіндері

3. Туылғаннан соң бірінші сағатта жаңа туған нәрестедегі гемоглобиннің көрсеткіші:

- А.Нб – 120 г/л, е-4,0 Т/л
- В.Нб – 180 – 220 г/л, е - 5,4-7,2 Т/л
- С.Нб – 110 г/л, е-3,0 Т/л
- Д.Нб – 80 г/л, е-2,7 Т/л
- Е.Нб – 260 г/л, е-9,1 Т/л

4. Балаларда алғашқы 5 күнінде перифериялық қандағы лейкоциттердің саны:

- А.15-20 г/л
- В.5-6 г/л
- С.8-10г/л
- Д.30-33 г/л
- Е.3-4 г/л

5. Жаңа туылған нәрестенің 5-6 күндерінде лейкоцитарлық формула:

- А.нейтрофилдер – 60, лимфоциттер – 30 %
- В.нейтрофилдер – 26, лимфоциттер – 60 %
- С.нейтрофилдер – 44, лимфоциттер – 45 %
- Д.нейтрофилдер – 36, лимфоциттер – 51 %
- Е.нейтрофилдер – 53, лимфоциттер – 35 %

6. НеонатальдыкезеңдеТК0,9 құрайды. Қалай аталады:

- А.гипохромия
- В.нормохромия
- С.гиперхромия
- Д.эритроцитоз

ONTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		
		044-68/16 69 беттің 68 беті

Е.ретикулоцитоз

7. Жеделлимфобластылейкоздаперифериялыққандаболуымүмкін:

А.промиелоциттер

В.сегментоядролынейтрофилдер

С.эзинофилдер

Д.миелобласттар

Е. жаснейтрофилдер

8. Эозинофильді лейкоцитоз сипатталады, мынадан басқа:

А.сепсистек

В.гельминтозда

С. Квинке ісінуінде

Д.анафилактикалық шокта

Е. сарысу ауруында

9. Гиперхромды анемия көрсетеді, мынаны:

А. жедел постгеморагиялық анемия

В. созылмалы постгеморагиялық анемия

С. жүре пайда болған гемолитикалық анемия

Д. гемоглобин синтезінің бұзылысы

Е.макроцитоз

10. Гемолитикалық анемияның пайда болу себебі, мынадан басқа:

А. тобы сәйкес емес қан құйғанда

В. тұқымқуалаушылықгемоглобинозде

С. безгекте

Д. В₁₂ витамин тапшылықта

Е. айқын күйікте

11. Гемолитикалықанемиядажетекшітриаданыатаңыз:

А. бозғылттық, тіс ауруы, дене қызуының жоғарлауы

В.бозғылттық, гепатоспленомегалия, тері түсінің сарғаюы

С. бозғылттық, қызба, септикалық ошақ

Д. бозғылттық, қызба, қан кету

Е. бозғылттық, әлсіздік, дәм сезудің бұзылысы

12. Иммундық жауапқа В-лимфоциттердің функциональды ролін атқаруына қатысады:

А.белсенді арнайы емес факторлардықорғау.

В.плазматикалықжасушада антидененің айналуына синтездейді

С. Т-Лимфоциттредіжояды

Д. макрофагтардыбелсендіреді

Е.нейтрофилдердібелсендіреді

13. Қайсысы Т-Лимфоциттердіңсубпопуляциясында цитотоксиндердіңфункциясынорындайды?

А.Т-Киллер

В.Т-Хелпер

С.Т-Супресор

Д.Т-Эффлектор

Е.Т-Амплифайер

14. Иммундықжүйеніңнегізгіфункциясы:

А. арнайыантиденелердіөндіру

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 69 беті

В.вирусқақарсы иммунитет түзу

С. инфекцияданқорғау

Д.генетикалықбөгде жасушаны жою және тану

Е.генетикалықбөгдеагенттерденқорғау

15. Қандай Т-Лимфоциттердіңсубпопуляциясы бірінші кезекте енген бөгде агентке жауап береді?

А.Т-Лимфоциттер

В.Т-Лимфоциттердіңсупресорлары

С.Т-Лимфоциттердіңхелперлері

Д. Белсенді Т-Лимфоциттер

Е.Т-Лимфоциттердіңкиллерлері

№15

1.Тақырыбы:Эндокриндік жүйе патологиясы бар әр түрлі жас тобындағы науқас балаларды зерттеу әдістерінің ерекшеліктері. Диагностикалық мәні.

2.Мақсаты: білім алушыларғаэндокрин жүйесінің патологиясымен науқас баладан немесе ата-анасынан шағым және анамнез жинауды, сонымен қатар эндокрин жүйесінің ауруларымен науқас баланы қарау әдістерін үйрету.

3.Оқыту міндеттері:

Білім алушы біліуі керек:

- құрсақішілік және балалардың әртүрлі даму кезеңдерінде эндокрин жүйесінің дамуы;
- эндокрин бездерінің гормондарының сипаттамасы. Ағзадағы зат алмасуға гормон әсерінің мәні;
- ьұйқы безі қалқанша безі құрылысының ерекшелігі;
- гормон өнімдерінің реттелуінің негізгі қағидалары;
- эндокрин жүйесі ағзаларының ауруларымен науқасты сұрастыру әдісі: негізгі және қосымша шағымдар, оның патогенезі;
- өмір және ауру анамнезінің ерекшелігі: эндокрин жүйесінің ауруларына бейімдеуші факторлардың ролі.

Білім алушыістей алуы керек:

- сұрастыру жүргізу, эндокрин жүйесі ағзаларының ауруларымен науқастың шағымдарын анықтау: семіздік, бой өсуінің бұзылысы және т.б.;
- науқасты жалпы қарауды жүргізу, жалпы қарауда физикалық дамуды, дене бітімінің пропорциональдығын және басқа да белгілерді бағалау;
- қалқанша безінің пальпациясын жасау;
- балаларда жыныстық дамуды бағалау.

4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- 1.Әртүрлі топ жасындағы балаларда эндокрин жүйесінің анатомо-физиологиялық ерекшелігі.
2. Эндокрин жүйесінің патологиясымен науқасты клиникалық тексерудің әдісі:
 - а) сұрастыру;
 - б) қараудың ерекшелігі: жалпы қарауда физикалық дамуын бағалау, дене бітімінің пропорциональдығын, тері түсін, бет және мойын, кеуде аймағын қарау, жыныс ағзаларын қарау;
 - в) пульсті пальпациялаужәне оның сипаттамасы;
 - г) қалқанша безін пальпациялау;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 70 беті

д) жыныстық дамуды бағалау: қыздарда –қолтық асты шұңқырын, қасаға аймағының түктенуін, сүт безінің дамуын, менструальной функцияның сипатын; ұл балдарда –бет, қолтық асты шұңқыры, қасаға аймағының түктенуі; адам алмасының түзілуі, жасқа байланысты дауыстың өзгеруі, жыныс мүшесінің өлшемі, аналық және аталық бездердің өлшемі;

е) артериялыққысымдыанықтау, жасқа байланысты қалыпты көрсеткіші;

3. Эндокринжүйесініңзақымданусемиотикасы:

а)өсу гормонының гипо- жәнегипер өнімі

б) қалқанша безінің гипо- және гиперфункциясы, туа пайда болғангипотериоз;

в) балалардағы қантты диабет; қантты емес диабет туралы түсінік;

г) Иценко-Кушингсиндромыжәне ауруы, кушингоид синдромы, пубертаттыгипоталамикалық синдром;

д)Адиссонауруы;

е) туа пайда болған бүйрек үсті безінің дисфункцисы– адреногенитальды синдром.

5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне жету үшін оқытудың негізгі

түрлері/әдістері/технологиялары: сабақ тақырыбын талқылау, тәжірибелік дағдыларды меңгеру.

6.Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізуденгейін бағалауға арналғанбақылау түрлері:НЖА/ «мылқау» формула. Тестілеу

7.Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет

Қосымша:

1. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 1 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 144 p
2. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 2 volume] : textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 172 p.
3. Mazurin, A. V. Propaedeuutics of childhood diseases. 3 volume [: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 140 p.
4. Mazurin, A. V. Propaedeutics of childhood diseases. 4 volume: textbook / - Almaty : "Evero" , 2017. - 136 p.

Электрондық ресурстар:

- 1.Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 71 беті

2. Лиссойер, Т. Детские болезни [Электронный ресурс] : учебное пособие / Т. Лиссойер, Г. Клэйден ; пер. с англ. Н. А. Геппе. - Электрон. текстовые дан. 329Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016. –
4. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.
5. Запруднов, А. М. Детские болезни. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / А - 2-е изд. - Электрон. текстовые дан. (108Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с.
6. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар. Баймұханбетова Б.Н., Садвакасова М.А. , <https://aknurpress.kz/login> 2012
7. Кильдиярова, Р.Р. и др. Педиатрия. История болезни : Учебное пособие. / Р.Р. Кильдиярова, В.И. Макарова, Р.М. Файзуллина. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 96 с. -<http://rmebrk.kz/>
8. Ертежастағы балалар аурулары. Оқу құралы. 2017/<https://aknurpress.kz/login>
9. Заболевания детей раннего возраста. Учебное пособие. 2016/<https://aknurpress.kz/login>

8. Бақылау:

Тесттер:

1. Қандай гормон ағзада метаболизм деңгейін анықтайды?
- А. АКТГ
 В. тироксин
 С. кортизол
 Д. ЛГ
 Е. ФСГ
2. Қандай гормон өсу және қалқанша безін ынталандырады?
- А. СТГ
 В. АКТГ
 С. ТТГ
 Д. ЛГ
 Е. ФСГ
3. Қандай гормондық безіндегі β-жасушалары өндіреді?
- А. глюкагон
 В. инсулин
 С. соматостатин
 Д. тироксин
 Е. соматомедин
4. Қандай гормон секрециясының бұзылысынан қантты емес диабет дамиды?
- А. ТТГ
 В. АКТГ
 С. АДГ
 Д. ФСГ
 Е. ЛГ
5. Қандай эндокрин безінің зақымдануы гигантизмнің дамуына алып келеді?
- А. ұйқы безі
 В. гипоталамус
 С. гипофиз
 Д. жыныс бездері

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		044-68/16 69 беттің 72 беті

Е.тимус

6. Қандай гормон ұйқы безіндегі α -жасушалардан өндіріледі?

- А. глюкагон
- В. инсулин
- С. соматостатин
- Д. тироксин
- Е. соматомедин

7. Қандай гормон ұйқы безіндегі γ -жасушалардан өндіріледі?

- А. глюкагон
- В. инсулин
- С. соматостатин
- Д. тироксин
- Е. соматомедин

8. Т4 гормон синтезінің жетіспеушілігінен дамиды:

- А. гипертиреоз
- В. гипопитуитаризм
- С. гипотериоз
- Д. гипофизарлы нанизм
- Е. гипокортицизм

9. Қандай гормондар гипофиздің артқы бөлігінен синтезделеді?

- А. вазопресин, окситоцин
- В. МСГ
- С. СТГ, АКТГ
- Д. ТТГ, ФСГ
- Е. АКТГ, СТГ, ФСГ

10. Қандай гормон гипофиздің ортаңғы бөлігінен синтезделеді?

- А. вазопресин, окситоцин
- В. МСГ
- С. СТГ, АКТГ
- Д. ТТГ, ФСГ
- Е. АКТГ, СТГ, ФСГ

11. Қандай гормонның жетіспеушілігі гипофизарлы нанизмнің дамуына алып келеді?

- А. АКТГ
- В. СТГ
- С. ТТГ
- Д. ЛГ
- Е. ФСГ

12. Қандай гормон қантты емес диабеттің дамуына жауап береді? отвечает за развитие несахарного диабета?

- А. АКТГ
- В. СТГ

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 73 беті

С. ТТГ

Д. АДГ

Е. окситоцин

13. Паратгормонның әсер ету механизмі?

А. ішекте кальций сіңірілуінің күшеюіне

В. ішекте кальций сіңірілуінің төмендеуіне

С. Несеппен кальцийдің шығарылуының күшеюіне

Д. сүйекте кальцийдің азаюына

Е. несеппен фосфордың шығарылуының төмендеуіне

14. Таннер бойынша қыз баланың жыныс дамуының қанша сатысы бар?

А. 2 сатысы

В. 7 сатысы

С. 10 сатысы

Д. 5 сатысы

Е. 4 сатысы

15. Инсулин антагонистін көрсетіңіз:

А. ТТГ

В. андроген

С. кортизон

Д. альдостерон

Е. глюкагон

в) жағдайлық есептер:

Есеп 1

Ер бала 12 жаста эндокринология бөлімшесіне емделуге келіп түсті, диагнозы: қантты диабет, алғаш рет анықталған. Қандай симптомдар диагнозды қоюды шешеді?

Есеп 2

Эндокринология бөлімшесіне 11 айлық бала тексерілуге келді, жалпы жеделу, енжарлық, адинамия, тәбеттің төмендеуі, іш қату. Тері түсі бозғылт, сипағанда суық, тургоры төмендеген. Психомоторлы дамудың кідіруі, бой аласалығы, дене бітімінің пропорциональды еместігі байқалады. Бұл балада қандай гормон бұзылысы осы аурудың дамуының себепшісі болуы мүмкін?

Есеп 3

Туылғаннан бастап балада келесі симптомдар байқалады: более позднее отхождение мекония кешірек болуы, іштің ұлғаюы, сарғаюдың кідіруі, ему рефлексінің әлсіз болуы, мұрын арқылы тыныс алудың қиындауы, ұйқышылдық, енжарлық, жылау кезінде төмен дауыс тембрі. Күдіктенетін эндокринді патология.

Диагноз қоюға қандай гормонды анықтау қажет?

Есеп 4

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Педиатрия – 2» кафедрасы		044-68/16
Тәжірибелік сабақтың әдістемелік ұсынысы «Балалар ауруларының пропедевтикасы-1»		69 беттің 74 беті

14 жасар қыздың ата-анасы келесі шағымдармен дәрігерге қаралды: соңғы 6 ай көлемінде қызы тітіркенгіш болғанын, тәбетінің жоғары болуына қарамастан салмақ жоғалтқан. Қарағанда: тері гипергидрозы, сіңір рефлекстерінің жоғарлауы, тремор, көрудің төмендеуі, тахикардия, жемсау. Бұл жағдайда анализде қандай гормондарды анықтау қажет?

Есеп 5

Жасөспірім 13 жаста мектепте эндокринологқа қаралды. Қалқанша безінің ұлғайғаны анықталды. Пальпаторлы: екі жақты бөлігі және мойынның алдыңғы жағы ұлғайғаны анықталды. Жұтыну симптомы оң мәнді. Балада қалқанша безінің ұлғаю дәрежесін анықтаңыз?

Есеп 6

Бала 1 ж. 2 ай. физикалық және жүйке-психикалық дамуының кідіруі байқалады. Дене бітімінің диспропорциональдығы анықталады (үлкен бас, қысқа аяқтар, мұрын қырының кеңдігі).

Клиникалық диагнозды негіздеу үшін қандағы қандай гормонды анықтау қажет?